

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 33. szám.

Vasárnap, augusztus 9

„A magyar polgárság a magyar pénzbe vetett hitében nem csalatkozott!”

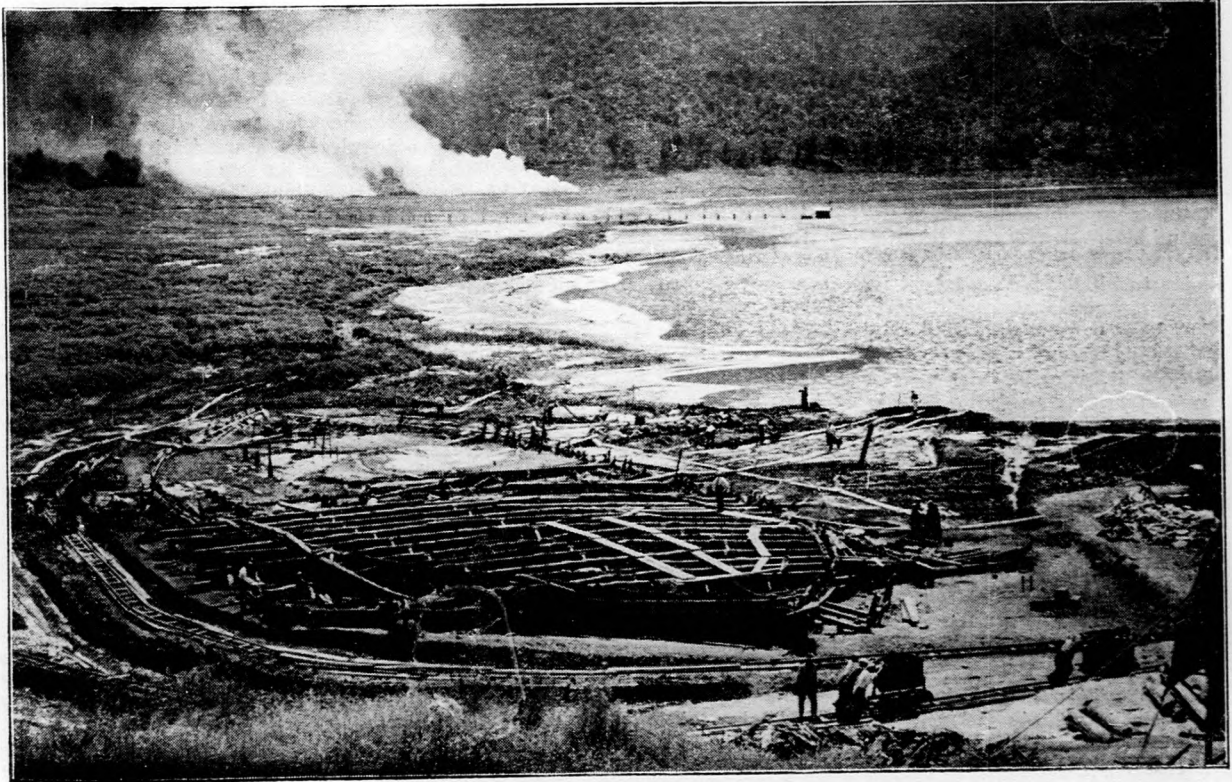
Schandl Károly dr. nagy beszéde a felhatalmazási javaslat
tárgyalásánál.

Schandl Károly dr. ny. államtitkár, az
Országos Központi Hitelszövetkezet al-
elnök-vezérigazgatója, július hó 29-én, a
felhatalmazási törvényjavaslat képviselő-
házi tárgyalása során, az alábbi beszédet
mondotta:

— A törvényjavaslatot csak az ország egyetemes érde-
keinek szempontjából szabad vizsgálni. Két részre oszlik a

javaslat. Az egyik a *hitelélet rendjének védelmét* célozza,
a másik az *állam pénzügyi egyensúlyának biztosítására*
törekszik.

— Az érdemi részre való áttérés előtt meg kell állapi-
tani, hogy *aki a mai helyzet okát kizárólag a költségvetési*
egyensúly időleges megingásában keresi, végzetes téve-
désbe esik, az ország hiteléletét légüres térbe helyezi és
nincs figyelemmel a nemzetközi események hatásaira. A

Caligula császár hajója a Némi-tó fejekén.

Ismeretes, hogy Mussolini olasz miniszterelnök a Némi-tó vizét lecsapoltatja részben öntözési célokból, részben Caligula római császár elsüllyedt hajóinak kiemelése végett. A munkálatok annyira előrehaladtak, hogy már a császár második hajója is napfényre került. Képiünk a hatalmas hajó roncsait ábrázolja.

hitelválság a buza válságával indult el és kimélyült a békekötés erős szakos politikájával, mely az európai hatalmi berendezkedés állandóságával szemben érthető bizalmatlanságával töltötte el a világtökét. Amerika a háború utáni idöket is olyan haszonnal kívánta finanszírozni, mint magát a világháborút. Hatalmas arányú buzatermelésével nemcsak az európai agrárállamokat döntötte szegénységbe, de válságba sodorta az európai ipari államokat is, mely saját iparát is nehézségek elé állítja. Az amerikai ipari válság volt oka a másfél év előtti nagy amerikai börze-rezgéseknek, ezek viszont szülökei a bankbúcsóknak. Ez a reneg nagy ipari vállalatokat söpört el, a mult évben nyolcszáz bankot döntött halomra s akik a dollárban örökök tartó értéket vélnek, nem is tudják, hogy Párisban nagy amerikai pénzüzetekről sem beszélnek a feltétlen bizalom hangján.

— A hitelválság olyan általános világjelenség, mint a mezőgazdasági válság. Franciaország 1927-ben súlyos adók árán nyerte vissza pénzügyi egyensúlyát. Így lett a francia tüke újra félelmetes fegyvere a francia diplomáciának. Ez a tüke már a német hitlerista (nemzeti szocialista) és kommunista előtörésre is több milliárd franknyi hitelt vont ki Németországból. *Ezzel indult meg a külföldi rövidlejáratu hitelek fokozatos felmondása.* Amig azonban a francia tüke elhagyhatta a német határokat, Amerika sok milliárd dollár erejéig befektetett hitelei ottmaradtak a német ipari vállalatokban. Amerikát közvetlenül érdekli a német pénzügyi összeomlás veszedelme, mig Franciaország csak politikai szemüvegen nézi a válságot. A franciák az amerikai diplomácia fellépését a német összeomlás ellen, józan önérdek folyamánának tekintik. Mivel azonban francia szakértők is tudják, hogy az egész kapitalizmus összeroppanásával kell számolni, *a francia tüke hajlandó a kibontakozásban résztvenni.* Mikor azonban ezt teszi, *továbbra is alárendeli magát a francia külpolitika parancsoló érdekeinek.*

A mi hiteléletünk egészséges.

— A magyar pénzpiacnak nem lehet szemrehányást tenni, hogy nem iparkodott hosszulejratu hiteleket szerezni. A Középeurópa stabilitása iránti bizalmatlanság és voltaképpen a világbékébe vetett hit hiánya is tartózkodóvá tette az egyedül felvevőképes nyugati tökét a hosszulejratu kötvények vásárlása tekintetében. Gazdaságunk tehát kényszerhelyzetben volt, amikor igénybevette a rövidlejratu hiteleket. Van valami igazság a cseh félhivatalos ellenpropagandában, amely szerint Magyarországnak nem kell kölcsön, mert gazdasági alapjai teljesen egészségesek. Normális viszonyok mellett Magyarország exportfeleslegei kellő erőt biztosítanak, *de a nemzetközi elzárkózás következtében, amelyben a csehek vezetnek, Magyarországnak is rendkívüli eszközökhöz kell nyulni.* Sokkal kevesebb rövidlejratu tartozásunk van aránylag, mint Németországnak. Hitelszervezetünk szoliditását a Népszövettség is elismerte. Nálunk nem voltak nagybörányu bankbúcsók, mint külföldön. *A mi hiteléletünk alapján méltán mondható egészségesnek és bizalomra érdemesnek.*

— Nem csoda hát, ha felmerül a kérdés, nem lett volna-e elegendő nálunk bankzárlat helyett csak a devizaforgalom korlátozása? Bár e fölött a vita idejét multa, meg kell állapítani, hogy a német válság következtében a bizalmatlanság egész Középeurópára, így reánk is kihát. *Ezért és a hétmillió fontos valutakölcsön függöben maradása miatt volt szükség a kivételes intézkedésekre.* A többi középeurópai állam feje fölött sem mult el ilyen szükségesség veszedelme és Ausztria is csak azért nem volt kénytelen ilyenek fogantatására, mert Angliától 120 millió schilling gyorssegélyt kapott. Románia a francia politikai barátság miatt támaszkodhatik gyors közbelépésre, Lengyelország pedig a mult héten kapott tekintélyesebb francia kölcsönt.

A magyar pénz ép!

— Tisztában kell lennünk a francia pénzpiac uralkodó erejével és azzal, hogy a francia pénz egy lépést sem tesz a francia külpolitika hozzájárulása nélkül. Ebből a szempontból megnyugtató, hogy a magyar kormánypolitika, különösen a hágai megegyezés óta, *közelebb jutott a francia közvélemény megértéséhez.* A francia polgári közvélemény is tudja, hogy Magyarország jogos és igazságos törekvéseit békés eszközökkel keresi. Francia gazdasági körökkel történt közvetlen érintkezés alapján tanusithatom, — ugymond — hogy a németek ráléptek a közvetlen megértés útjára. Nekünk ezen a téren sokkal kevesebb akadállyal kell küzdenünk és a féltékeny ellenséges propaganda sem akadályozhatja meg azt, hogy a francia közvélemény megértése elzárkózók tollunk. *Külföldi támogatásra csak olyan nemzet számíthat, amely hitelének védelmére a maga erejéből is minden lehetö megtesz.* A magyar polgárság a próbát kiállotta, a korlátozó intézkedéseket fegyvelmezetten fogadta.

— Ma nem lehet válaszfalakat emelni magyar és magyar közé, mert a honvédelem örít éljük: *pénzügyi honvédelmet folytatunk.* Különös elismerés illeti a magyar földmivelő polgárságot, amely a buza világpiaci áresése és újabb megpróbáltatások ellenére is, *férjás nyugalmat és hazafias magatartást tanusított.* Mikor erre a becsületes polgárságra tekintünk, kettös megnyugvással állapithatjuk meg, hogy a külföldi siberhad támadását sikerült visszaverni. *A magyar valuta épségben áll, a magyar polgárság a magyar pénzbe vetett hitében nem csalatkozott.*

— Az ország valutáris biztonságának másik két pillére az államháztartás egyensulya és a közgazdasági méreg aktivitása. Az egyensuly megörzése céljából a legmesszebbmenő takarékosági rendszabályoktól sem szabad visszariadni. A törvényjavaslat indokolása is arra céloz, hogy elsősorban a kiadásokat kell apasztani. A magam részéről — mondotta — erősen aláhozom ezt a tételt és arra helyezem a súlyt, hogy *lehetőleg ne a bevételek fokozását irányozzuk elő, hanem a kiadások erélyes csökkentésével biztosítsuk az egyensulyt.* Elhibázott az a szólam, amely a jelenlegi és a szanalási költségvetés közötti különbséget firtatja. Az ország közhitele szempontjából káros hatásu azt állítani, hogy a költségvetés megkészerződött. *A szanalási költségvetés mai értékére átszámítva 544 millió pengöre rugott, a folyó évi költségvetés alig 700 millió.* A különbség 25 százalékos emelkedésnek felel meg. Ha pedig nézzük, mi okozta ezt az emelkedést, amelyhez a népszövettségi biztos maga is hozzájárult, azt találjuk, hogy *a 150 millió pengő többlet túlnyomó része személyi járandóságok rendezésére, 28 millió községek támogatására, 21 millió dologi kiadásokra ment.* Nem szabad elfelejtenünk, hogy a költségek jelentékeny része betegápolási, gyermekgondozási költség, hadirokkantak támogatása, hadikölcsöntulajdonosok segélyezése, amelyek mind olyan kiadások, melyek a háboru előtti költségvetésben nem szerepeltek. Ha a régi Magyarország állami közigazgatásának összes kiadásait nézzük és ezt összehasonlítjuk a csonka ország legutolsó költségvetésével, akkor is azt találjuk, hogy a költségvetés a csonka országban, melynek lakossága a régi országnak fele, *ugyancsak fele annyiba kerül, mint a régi Magyarország közigazgatása.* Mig tehát a legtöbb külföldi államban és különösen Németországban, a jelenlegi költségvetés a békebelinek többszörösére nőtt, *addig Magyarország nagyjában arányban tudta tartani költségvetését a békebelihez viszonyítva.*

— De nem lehet elhallgatni egy fontos körülményt. Az ország a költségvetés beruházási tételeinek bíralatát halljuk, anélkül, hogy ezen beruházások indító okait ugyanakkor lesögeznénk. A szanalás időpontja után, ahol a magyar állam minden oldalról ellenállhatatlan követelésekkel találkozott, mert nem csak a jobboldalról, de talán a legerősebben a szélső baloldalról hangzott el

az a követelés, hogy a közmunkák nagyarányú megindításával maga az állam járjon elől a gazdasági és különösen az ipari élet megindításával. Nem volt senki, aki kifogást tett volna, hogy a munkanélküliség leküzdésére az állam lássa el a közgazdasági életet minél nagyobbarányú közmunkákkal. Nem is lehet utólag sem helyteleníteni azt a gazdasági politikát, mely a forradalmakban meggyengült magángazdaságot az állami beruházásokkal kívánta abba a helyzetbe hozni, hogy különösen az ipari munkások ezreinek kenyeret adjon.

— A közmunkák megindításának követelése olyan sürgetően elementáris erővel uralta a közvéleményt és magát a törvényhozást is, hogy bármely kormány ült volna akkor itt a parlamentben, nem tudott volna elzárkózni az elől, hogy az államberuházásokat meg ne indítsa különösen akkor, amikor arra pillanatnyilag fedezet is mutatkozott. Anélkül, hogy bármely oldalnak szemrehányásokat akarnék tenni, mert hiszen ebben a követelésben nekünk is részünk volt, meg kell állapítanom, hogy a magyar állam a beruházási hiteleket általánosságban nem indokolatlanul használta fel a magyar közgazdasági élet táplálására. Legyen elég csak rámutatnom arra, hogy egy hang sem emelkedett és nem is emelkedhetett az ellen, hogy a magyar kormány 12 millió pengőt fordítson inségmunkákra. Amint, hogy ma sem kifogásolja senki, hogy a fővárosi nagy munkanélküliség leküzdésére a magyar állami Dunahidak építkezésébe belefogjon az állam.

A kibontakozás utja.

— Az állami háztartás egyensúlyának biztosítása mellett további erőfeszítéseket kell tennünk, hogy külkereskedelmi mérlegünket egyensúlyba hozzuk és fizetési mérlegünket javítsuk. Mezőgazdasági exportunk fejlesztése érdekében még nem használtuk ki azokat a barátságos kapcsolatokat eléggé, amelyek a külföldi államok körében mutatkoznak. Nem rajtunk mulik minden, hogy Európában a mezőgazdasági kivitel elé tornyosuló és egyre növekvő akadályok enyhíttessenek, de a minőségi termelés fejlesztésével és céltudatos termelési politikával bizonyosan lehet még mezőgazdasági kivitelünket növelni akkor, amikor a velünk barátságos államokban a mi kivitelünk a behozatalnak alig néhány százalékát teszi. Az export fokozásával tudjuk elérni, hogy több és több külföldi devizát hozzunk az országba és ahelyett, hogy fél-évenként sok millió pengővel szegényedjen az ország, exportfeleslegünk lévén, gazdagodnánk a külföld pénzéből.

— Ami a fizetési mérlegünk javítását illeti, az eddiginél is nagyobb gonddal kell ügyelni arra, hogy külföldi rövidlejáratu hiteleket nagyobb mértékben vegyünk fel. De a továbbiakban még inkább kell redukálni igényeinket és megvárni azt az időpontot, amikor a nemzetközi pénzpiac annyira megnyugszik, hogy tőkéket hosszulejáratu hitelekben is hajlandó elhelyezni.

— Két mozzanat jut eszembe, amikor a magyar parlament ezt a fontos javaslatot tárgyalja. Két mozzanatot az európai hitelválság legutóbbi napjaiból. MacDonald angol miniszterelnök, amikor a londoni képviselőházban azt kérdezték tőle, hogy nem kíván-e a kormány vitát indítani a nemzetközi hitelválság fejleményeiről, azt válaszolta, hogy a most tárgyalás alatt lévő kérdések annyira kényesek, hogy minden hosszabb nyilvános vita csak árthat, de keveset használ. A másik mozzanatot a német politikai életből való, amikor Brüning kancellár emberfeletti küzdelmet fejt ki a német összeomlás ellen, két legszélsebb párt kivételével az összes pártok mögéje sorakoznak és a kormányban részt nem vevő szociáldemokratapárt kiküldi egyik képviselőjét a párisi parlament folyosójára s ez a német képviselő biztosította a francia szocialista párt magatartásának megnyerésével, hogy a francia parlament többsége Laval miniszterelnök meg-

egyezésre hajló választervezetét fogadta el az amerikai jegyzékre. Ebből a két mozzanatból mindent ki lehet olvasni, ami egy nemzetet nehéz napokban a kibontakozás útjára vezethet.

— Minekünk minden okunk megvan, hogy amikor a magyar föld, a magyar gazda s a magyar munkás elsőbbségét s a magyar szellemi erő kiválóságát, nemzetünk ezer éven át kipróbált értékeit nézzük, hogy teljes bizalommal legyünk a mi pénzünk s a mi gazdasági éltünk jövője iránt.

— Ha vannak területek és alkalmak, amelyek a politika és társadalmi válaszfalakat ledöntik, akkor ugy az ország hitele, mint az ország valutája, becsülete és jövője az, amelynek védelmében nincsenek pártok és nincsenek válaszfalak, hanem csak magyarok vannak, akik az ellenséges pártoskodást is elnémító összefogással kötik békét a nemzeti jövő megmentésére. Amellett, hogy a kormány iránt bizalommal viseltetem, hangsúlyozva azt, hogy ezt a javaslatot nem lehet pártpolitikai szempontból mérlegelni, hanem csak az ország érdeke szempontjából s táplálva azt a rendületlen meggyőződést, hogy a nemzet a hon védelmében való összefogást elsősorban magától a törvényhozástól várja; a törvényjavaslatot azzal fogadtam el, hogy a nehézségek és küzdelmek nevelik ezt az ezeréves nemzetet a biztosan eljövendő szebb jövőre.

*

Schandl Károly beszéde, mely a gazdasági válságnak ugy belső, mint külső okairól tisztá, áttekinthető képet nyújtott és pontosan megjelölte a kibontakozás útját, rendkívül mély hatást keltett. A beszéd elhangzása után a szónokot hosszasan ünnepezték, majd nagy melegséggel üdvözölték.

50 millió font kölcsönt kapott az angol nemzeti bank.

A nemzetközi pénzügyi válság enyhülését várják attól az eseménytől, hogy az angol nemzeti bank ötvenmillió fontos (egy milliárd háromszázötven millió pengő) kölcsönt vett fel a francia nemzeti banktól és a newyorki szövetségi banktól. A kölcsönt a két bank egyenlő arányban folyósította. Ezzel a kölcsönnel pótolják a Londonból kivont tőkéket, csökkentik az angol bank aranyvesztéseit és enyhítik a Londonban uralkodó feszültséget.

MacDonald miniszterelnök ismertette az alsóházzal a kormány részéről kinevezett takarékosági bizottság jelentését, amely rendkívül drasztikus és messzemenő takarékosági rendszabályokat javasol a pénzügyi válság megelőzésére. A takarékosági bizottság abból indult ki munkálatai során, hogy a jövő évi költségvetés deficitje százszázmillió font sterling (hárommilliárd kétszáznegyvenmillió pengő) lesz. Ezt az óriási összeget csak ugy lehet kiegyenlíteni, ha az egész vonalon a legszigorúbb takarékoságot érvényesítik az állami kiadásokban, másrésről pedig új adókat vezetnek be. A bizottság takarékosági javaslatai 96.5 millió font megtakarítását jelentenek, míg 23.5 millió font sterlinget új adók révén kell előteremteni. A takarékosági bizottság egyik legfontosabb javaslata a munkanélküliek támogatásának husz százalékkal való leszállítása és a munkanélküli biztosítási illetékek tiz százalékkal való felemelése. Ezenkívül lényegesen le kell szállítani a tisztviselők és egyéb alkalmazottak nyugdíját is.

Augusztus hó 14-ig meghosszabbították a pénzforgalmi korlátozásokat.

A gazdasági és hitelélet rendjének megóvása végett kibocsátott rendeletek hatálya július 30-án lejárt. Mint-hogy azok a körülmények, amelyek ezeknek a rendeleteknek kibocsátását szükségessé tették, még ez idő szerint is fennállanak, a kormány a kivételes rendelkezések hatályát 1931 augusztus 14-ig meghosszabbította. Az erre vonatkozó rendelet a Budapesti Közlöny július hó 31-iki számában jelent meg.

A rendelet gondoskodik arról, hogy a további átmeneti idő alatt újabb könnyítések történjenek annak elősegítése érdekében, hogy a gazdasági élet menete fennakadást ne szenvedjen. A rendelet szerint a betétekből augusztus 8-ától kezdve további öt százalékot, de de legfeljebb további 1000 pengőt lehet igénybevenni. Természetesen mindazok a könnyítések, amelyek eddig engedélyezettek, továbbra is fennmaradnak. Ezekben felül a rendelet azt a további könnyítést teszi, hogy megengedi a betétek igénybevételét biztosítási díjak fizetésére.

A rendelet könnyítést tartalmaz az augusztusi lakbér-

fizetések tekintetében is. Nevezetesen lehetővé teszi, hogy azok, akiknek nincs lakbérjárandóságuk, lakás- és üzletbérüket augusztus 10-éig bezárólag fizethessék meg. A lakbérfizetésekkel kapcsolatban kimondja a rendelet, hogy azok az alkalmazottak és nyugdíjasok, akiknek lakbérjárandóságuk van, lakbérfizetés céljára csakis a szükséges mértékben, vagyis oly összeg erejéig vehetik igénybe a betéteket, amely összeggel lakbérük meghaladja lakbérjárandóságukat.

A betéti könyvekkel való üzérkedés meggátlása végett a rendelet szerint az 1931. július 1-je előtt elhelyezett takarékbetétektől olyan célokra, amelyekre korlátozás nélkül lehet kifizetést teljesíteni, nem igényelhetnek kifizetést azok, akik a betéti könyvet csak 1931. július 16-ika után szerezték meg.

Végül a lejárt váltók rendezésének megkönnyítése céljából kimondja a rendelet, hogy a váltóprolongálások nem esnek a hitelnyújtási korlátozások alá.

„Költségszaporítással a megszorult ember helyzetét kihasználni: legundokabb uzsora!” Zsitvay Tibor igazságügyminiszter az adósvédelmi intézkedésekről.

A képviselőház július hó 29-iki ülésén Szakács Andor interpellációt mondott a gazdák ellen fogantatosított bírói zárlatok tárgyában. Zsitvay Tibor igazságügyminiszter az interpellációra a következő nagyfontosságú választ adta:

— Amikor örökségképpen átvettem a jelzálogtörvény végrehajtási utasítását s azt elkészítvén, életbe léptettem, már ott történtek intézkedések, amelyek határozottan adósvédelmi célt szolgáltak. Azután jött a törvénykezelés egyszerűsítéséről szóló törvény, amelynek végrehajtási vonatkozású rendelkezései rendkívül sok adósvédelmi intézkedést tartalmaztak, úgy, hogy a legutóbbi költségvetési vitában bátor voltam több felszólásra válaszul kilátásba helyezni, s azóta teljesítettem is vállalt kötelezettségemet, hogy az e tekintetben fennálló

újabb adósvédelmi jogszabályokat népszerű alakban közzétesszük, hogy ezekkel az adósvédelmi eszközökkel a rászoruló adósok élhessenek is.

— Csupán az 1925. évi VIII. t.-c. 29. §-át olvasom föl, amely idevonatkozólag már egy adósvédelmi intézkedést tartalmaz s amelyet, úgy látszik, a közvélemény nem igen ismert. A szakasz így szól:

„A mezőgazdaság, erdőgazdaság, szőlő- vagy kertgazdaság célját szolgáló ingatlan haszonélvezetére vezetett végrehajtás esetében a bíróság az érdekeltek meghallgatása után a zár alá vétel elrendelését mellőzheti, ha a kérelem elintézésakor nyilvánvaló, hogy a zár alá vétel a követelés kielégítésének célját vagy éppen nem, vagy igen csekély mértékben szolgálja. A bíróság az elrendelt zár alá vételt az érdekeltek meghallgatása után megszüntetheti, ha a zár alatt válik nyilvánvalóvá, hogy a zár fenntartása vagy éppen nem, vagy csak igen csekély mértékben szolgálja a követelés kielégítésének célját.”

— Azokban az esetekben, amikor most a megszorult adósra még zárlatot kérnek, a bíróság a legtöbb esetben megállapíthatja, hogy valóban úgy áll a helyzet, hogy ennek a kérelemnek más célja nem lehetett, mint a költségek szaporítása. Nagyon jól tudjuk, hogy a mezőgazdasági ingatlanokra vezetett zárlat rendesen nem fizeti ki magát, másnak, csak annak, aki a költségekből előnyt húz. Ma az a lépés, amely a költségek szaporítása céljából történik, nem kivétel nélkül ügyvédek részéről történik, de ha ügyvédek részéről történik, az ügyvédi etikába ütközik.

— A fegyelmi bíróságok tudták eddig és tudni fogják ezentul is kötelességüket. Arra kérem minden egyes képviselőtársamat és arra kérek minden panaszos felet, ha olyan panasza van, hogy valahol költségszaporítással akarják súlyosbitani a megpróbált magyar embereket helyzetét, méltóztassék hozzáam fordulni konkrét adatokkal. Meg vagyok győződve, hogy az autonóm ügyvédi bíróság megteszi a maga kötelességét, de el vagyok tökévelve arra is, hogy az ügyvédi rendtartás 100. szakasza alapján a királyi ügyészt fogom utasítani, ha bárhol azt

Amerika külügyminisztere Berlinben.

Stimson amerikai külügyminiszter a napokban fontos tárgyalásokat folytatott Berlinben. Képünkön balról jobbra: Brüning német birodalmi kancellár, Stimson és Curtius német külügyminiszter látható.

látnám, hogy lassumenetelű volna a fegyelmi igazságszolgáltatás.

— Fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy a jelzálogjogról szóló 1927. évi XXXV. t.-c. életbeléptetésével kapcsolatban kibocsátott rendelet 50. szakaszában kimondja, hogy „zárgondnok kijelölése helyett a végrehajtók kérelmére és ha több végrehajtható van, valamennyinek kérelmére a végrehajtást szenvedőt lehet megbízni a zárgondnoki tennivalókkal”. Ez azt mutatja, hogy tisztában volt az igazságügyi kormány azzal, hogy ilyen esetekben a zárgondnoki kinevezés költségzaportásokat jelent, mert hiszen, ha a költségeket megóvni akarjuk, rendes körülmények között csupán az elszámolás kérdése fontos, nem pedig az, hogy külön zárgondnok vezettessék be. Ezek után azzal vagyok bátor befejezni felszólalásomat, hogy a földteherrendező törvény, amely maga is adósvédelmi intézkedés, nem feledkezett meg a zárlat intézményéről, hanem egyszerűen arra az álláspontra helyezkedett, hogy amikor a földteherrendezés megindul, a legfontosabb az árverés megakadályozása, vagyis magának a vagyonnak megőrzése. De azokat a hitelezőket biztosító törvényes intézkedéseket, amelyek egyébként fennállanak, teljes egészükben egyszerre megszüntetni nem lehet, mert az abba a körbe váгна, hogy a hiteléletet ebben a vonatkozásban teljesen megbénítaná. Mégis az említett törvényhez kibocsátott végrehajtási utasításnak 31. szakasza kimondja, hogy amely esetben zárlatot kérnek, ha a teherrendezés feljegyzésének hatálya alatt álló ingatlan hasznélvezetére az idézett rendelet 32. szakasza alapján valamely korlátozott árverési jogu hitelező kért zárlatot, az érdekelteket a bíróságnak hivatalból kell meghívnia, meghallgatnia és hivatalból kell elbírálnia minden egyes esetben, vajjon a zárlat tényleg a hitelezők jogos igényeinek kielégítésére szolgál-e és nem szolgál-e esetleg csak a költségek szaporítására.

— Minthogy úgy látom, hogy ebben a tekintetben a gyakorlat nem lát egészen tisztán, elhatároztam, hogy nemcsak ezeket a rendelkezéseket fogom az összes adósvédelmi intézkedések kapcsán népszerűsítve újra közhírré tenni, hanem a fennálló rendelkezések kiegészítése céljából *rendeletet szándékozom kibocsátani*. Abban a hiszemben vagyok, hogy ezek a rendelkezések egészen világosak lesznek abban a tekintetben, hogy minden költségzaportást megelőzzünk. Mert két dolog egészen világos. Az egyik az, hogy költségzaportással a megszorult embernek lehetetlen helyzetét kihasználni, s ha ma nincs is törvénytarunkban erre külön eset, egy tekintet alá esik a legundokabb uzsorával. Az is kétségtelen, hogy tisztességes ember egy megszorult embernek a megszorultságából, keservesen szerzett krajcárjaiból vagyont becsülettel nem gyűjthet, mert azon nincs Isten áldása, tehát kell, hogy rajta legyen a törvény keze.

*

Az igazságügyminiszter szavait általános helyeslés és éljenzés kísérte az Egységspárt sorain.

Angol államférfiak Berlinben.

MacDonald angol miniszterelnök és Henderson angol külügyminiszter Berlinben. Jobboldalt Horace Rumbold berlini angol nagykövet.

Szörnyű tüzvész pusztított Reszneken.

Julius hó 28-án, kedden, szörnyű katasztrófa érte Resznek zalamegyei községet. Egy cséplőgépből szikra pattant ki, tüzet okozott és a tűz a szélben pillanatok alatt tovább terjedve, a lakóházak egész sorát lángbaborította. Resznek község főjegyzője nyomban Zalaegerszegre telefonált, ahonnan segítséget kért. A zalaegerszegi és a környékbeli tűzoltóság nagy sietve megjelent Reszneken, ahol azonban akkor már több, mint ötven ház lángban állott s a legtöbb helyen nem is annyira az ol-társa gondoltak, mint inkább arra, hogy a tűz által megkimélt házakat megmentésük. Közben a mezőkről kétségbeesve szaladtak be az emberek és mit sem törődve az életveszéllyel, behatoltak az égő házakba, hogy kimentsek értékesebb tárgyaikat. Többen súlyos égési sebeket szenvedtek.

A tűz oltása kezdetben meglehetősen lassan haladt előre, mert a kutak hamarosan kiapadtak. Végül is tömlővezetékelt fektettek le a falutól ötszáz méternyire lévő Kebele patakig. Ettől kezdve az oltási munkálatok, amelyben husz község tűzoltói vettek részt, gyorsabban haladtak előre. A katasztrófának egy halottja is van, Horváth Mihályné nyolcvanhárom éves asszony, aki betegen feküdt ágyában, az összedőlő égő házban lelte halálát.

A tüzvész alkalmával leégett gazdasági épületek, istállók, pajták és ólak száma mintegy száz. Több nagyobb állat és rendkívül sok apró háziállat pusztult el. A gazdaság takarmánykészlete teljesen a lángok martaléka lett. Az előzetes becslések szerint körülbelül kétszáz ezer pengő a kár.

Resznek község főjegyzője, Brand Sándor, részletes jelentést tett az alispánnak, aki a kormányhoz fordult azonnali segítségért. Zala vármegye alispánja természetesen nyomban kiszállott a községbe, a kár pontos megállapítása végett. Addig is a község lakóinak az a része, melyet megkimélt a tűz okozta veszedelem, adakozás útján gondoskodik arról, hogy a fedél nélkül maradtak hajlékhoz és ennivalóhoz jussanak.

Magyar ember
magyar cégtől vásárol

minden hangszert,
melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY
hangszertelepe szállít.

Budapest, VI./29. Király-utca 58.

Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

Az inséggabona, az árverések lavinájának megállítása és a zárgondnoki intézmény módosítása a kisgazda-képviselők értekezletén.

Az egységspárti képviselők *kisgazda csoportja* az új parlamenti ciklusban július hó 30-án tartotta meg *első értekezletét* a földművelésügyi minisztériumban, amelyen résztvettek *Scabó Sándor*, továbbá *Váry Albert*, *Meskó Zoltán*, *Tankovics János*, *Simon András*, *Zeőke Antal*, *Csizmadia András*, vitéz *Kenyeres János*, *Tóth Pál*, *Mihálffy Vilmos*, *Gálffy Dénes*, *Kuná P. András*, *Maday Gyula*, *Farkasfalvi Farkas Géza*, *Patacsi Dénes*, *Berki Gyula*, *Gaál Endre*, *Jánossy Gábor*, *Kálmán István*, *Pécel Pál* és *Simon János* képviselők, valamint *Sámik József* felsőházi tag.

Mayer János földművelésügyi miniszter a képviselők lelkes eljenzése mellett foglalta el az elnöki székét. Üdvöző beszédében rámutatott arra, hogy a kisgazdaképviselők a multban mindenkor megtették kötelességüket és a kormány is szívesen látta a törvényhozók sorában a kisgazdákat. Népfünk azonban nem méltányolta eléggé a kisgazdaképviselők fáradozásait és inkább a *demagógia felé hajlik*.

— Ha meg is fogykoztak soraink — folytatta a miniszter — nekünk csak azt a politikát szabad folytatnunk, amelyet *boldogult nagyatádi Scabó István* és *Belhen Istrán gróf* történelmi *kézfogása* jegyében eddig folytattunk.

A nagy tetszéssel fogadott üdvözlés után *Mayer János* földművelésügyi miniszter részletesen tájékoztatta a képviselőket a felhatalmazási törvényjavaslat szükségességéről, valamint a buzaértékesítés problémájáról. Felvilágosításai során rámutatott arra, hogy a *vetőmag és inséggabona ügyében körülbelül kétszázérmetermésű buza és huszonegyszer métermésű rozs készítésére tesz előterjesztést a minisztériumnak*. A készítés a napi piaci árak mellett *egy évi hitelezéssel történik és ezekben a vetőmagsegélyekben a gazdák kétszáz holdig vehetnek részt*.

Kálmán István a *szökhitelekkel kapcsolatban* kormányintézkedést kért, nehogy a gazdák a mai döbbenetesen alacsony gabonárák mellett legyenek kénytelenek termésveiket elkötvetélni.

Meskó Zoltán hangsúlyozta, hogy mindazoknak, akik a keresetnyé népies agráriánnyal harcossai voltak évtizedeken át, *ma még jobban a kormány mögött kell állniuk, mint valaha*.

Csizmadia András a *földárverések lavinájának megállítását tartja a legsürgősebb feladatnak*, mert a felesleges költségek felidézésével veszít a gazdákat. Végül az ipari cikkek türethetetlenül magas áráit tette szóvá és rámutatott arra, hogy *ma egy fias tételn ára nem elég egy öltöny ruhára*.

Mayer János földművelésügyi miniszter válaszában utalt *Zsitay Tibor* igazságügyminiszter kijelentéseire, majd megálapította, hogy az *ipari cikkek diszparitása ma az egész világon így van*. Ezek az állapotok legutóbb már javulóban voltak, a nemzetközi pénzügyi helyzet azonban most újból súlyos helyzet elé állított bennünket.

Maday Gyula a buzaár alakulással kapcsolatban kért felvilágosítást. *Mayer János* földművelésügyi miniszter válaszában rámutatott arra, hogy amíg az elmúlt esztendőben a világ többtermelése révén olyan készletek halmozódta fel, amelyek mennyisége felér a világ egész évi szükségletéhez, addig most a római nemzetközi gabonairada jelentése szerint az *idei termés olyan rossz eredményeket mutat fel, hogy ezek a készletek valószínűleg felhasználódnak és így az árakban javulás várható*. A belföldi árak kialakulásában nagy szerepet játszik a *tőkehány is, amelyek következtében stagnál az üzlet, nincs kereslet*. Minden reményünk megvan azonban arra, hogy ez az állapot csak átmeneti lesz és végül megindul az üzlet.

Ezután általános figyelem és helyeslés közepette

Simon András dr. rámutatott arra, hogy a kormányznak módjában van a kisenberek indokolatlan költségszaporítását megakadályozni, mert az 1908. XLI-ik törvények II. szakasza kimondja, hogy *12 katasztrális holdig mentesítendő végrehajtás alól a szükséges vetőmag és a teljes élő és holt in-strukció, vagy ennek hiányában az ehhez szükséges készpénz*. Olyan kormányintézkedést kér, amely a *végrehajtásoknak fenjelmű eljárás és vagyonai felelősség kimondása mellett kötelességévé teszi, hogy a törvények ezt a rendelkezést tartsák szem előtt és kiszállásuk alkalmával mindenkéltű állapítsák meg, hogy a végrehajtás alatt álló kisgazdáknak ezek a kellekai megvan-nak-e*. A zárgondnoki intézménnyel kapcsolatban *Simon András* utalt arra, hogy az 1930. évi XXX-ik törvények ki-

mondja, hogy zárgondnokul az adós is kirendelhető. Javasolja, hogy ezt a törvényt módosítsák oda, hogy az *adós nemcsak kirendelhető, hanem kirendelendő, mert hiszen az önhibáján kívül bajba került kisgazda, van olyan becsületes, hogy ha a saját birtokába zárgondnokul rendelik ki, úgy rendesen el tud számolni és mégis csak jobban tudja terményeit értékesíteni, mint a kirendelt idegen zárgondnok*.

Az értekezlet *Mayer János* földművelésügyi miniszter zárószavai után, ért véget.

Newyorktól Konstantinápolyig repült két amerikai repülő.

Megdöntötték Endresz és Magyar rekordját.

Július hó 28-án, a délutáni órákban, a Newyork melletti *rooseveltfiöldi* repülőtérről egymásután két repülőgép vágott neki az Atlanti Óceánnak. Az első gép utasai azt a célt tűzték maguk elé, hogy közbeeső leszállás nélkül *Konstantinápolyba* repülnek. A két pilóta: *Poardman* és *Polardo*, meg akarták dönteni *Endresz* és *Magyar* távolsági világrekordját. A vakmerő repülők vállalkozását teljes siker koronázta, amennyiben július hó 30-án, csütörtök délután megérkeztek a konstantinápolyi repülőterre. Teljesítményük újabb világrekordot jelent az óceánrepülés terén, amennyiben *leszállás nélkül Newyorkból Konstantinápolyba repültek 50 óra és 13 perc alatt, 8100 kilométeres utat téve meg*. Érdekes, hogy a több, mint kétnapos állandó repülésük alatt, amelynek folyamán egész Európát átrepülték, sehol sem látták őket. Páris fölött, ejtőernyő segítségével, egy kisebb csomagot dobtak le, amelyet a repülőter egyik alkalmazottja meg is talált és beszolgáltatót a párisi polgármesternek. A polgármesteri hivatalban rossz tréfára gondoltak és nem hittek az üzenet valódiságában. Éppen ezért a szenzáció erejével hatott az a hír, hogy *Konstantinápolyba szívesen megérkeztek*.

A másik repülőgép, amely néhány perccel később startolt a Newyork melletti repülőtérről, sikerrel átrepülte az óceánt, azonban Angolországban, *Carbigan* város közelében kénytelen volt leszállni. *Herndorn* és *Panhorn*, a vállalkozás résztvevői, rövid pihenő után tovább indultak Moszkva felé.

A magyar repülők sikere az amerikai sajtóban.

Az amerikai lapok napokon át hatalmas cikkekben foglalkoztak a *magyar óceánrepülők* nagyszerű sikerével. Valamennyi lap kiemeli, hogy a repülésnek ezuttal nemcsak sportszerű, vagy tudományos célja volt, hanem a pilóták azt a célt tűzték ki maguk elé, hogy a *Magyarország ellen elkövetett igazságtalanságra felhívják a figyelmet*. Ezzel kapcsolatban egyik amerikai lap megálapítja, hogy az *amerikai közvélemény ma is elkerülhetetlennek tartja a magyar határok kiigazítását*.

Endresz György és *Magyar Sándor* az elmúlt hét közepén autón Siófokra utaztak, hogy az onnan kapott meghívásnak eleget tegyenek. Társaságukban volt *Szalay Emil* is. A pilóták ünneplése már *Balatonszabadinál* megkezdődött, ahol a *Zsófia-Szanatórium* nyaraló gyermekei az országuton sorfalat állva, óriási éljenzéssel fogadták a repülők autóját. *Siófokon* ötezer főnyi közönség gyűlt össze a fogadásra. A tiszteletükre rendezett ebédnél több, mint négyezeren vettek részt. Este a siófoki kaszinó táncmulatságot rendezett a magyar repülők tiszteletére.

A *Justice for Hungary* kijavítása legalább három hetet vesz igénybe, mert a tüzetes vizsgálat során több

olyan természetű sérülést vettek észre a gépen, amelyeknek kijavítása hosszabb ideig tart.

Kispest város Endresz Györgyről, Magyar Sándoról és Szalay Emilről egy-egy utcát fog elnevezni.

A budapesti hentesipartestület legutóbbi diszközgyűlést tartott, fennállásának százéves jubileuma alkalmából. A diszközgyűlésen Szalay Emilt, az óceánrepülés önzetlen támogatóját, az ipartestület örökös disztagjává választották.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház július hó 28-iki, keddi ülésén megkezdették a felhatalmazási törvényjavaslat tárgyalását. A nagyfontosságú javaslatot Temesváry Imre előadó ismertette, majd Györki Imre a szociáldemokrata-párt részéről kisebbségi véleményt nyújtott be. A szocialisták azt kívánják, hogy a kormány a felhatalmazási törvényjavaslat helyett nyújtson be javaslatot arról, hogy milyen kiadásokat kíván csökkenteni az államháztartás egyensúlyának biztosítására.

Éber Antal beszéde.

Ezután Éber Antal szólalt fel az Egységspárt részéről és elfogadta a felhatalmazási törvényjavaslatot, mindenek előtt azért, mert a már elrendelt intézkedések szükségesek, sőt elkerülhetetlenek voltak.

— Teljesen tudatában vagyok — folytatta ezután — mindazoknak a súlyos bajoknak és nehézségeknek, amelyeket a pénzforgalom korlátozása előidézett, mégis az a meggyőződésem, hogy sokkal könnyebb a felelősséget vállalni ezekért a bajokért, mint lehetne azért, ha július 13-án, a német világesemények után, szabadon hagytuk volna a bankforgalmat, a belétek legfeljebb, ami ezután maga után vonta volna az inflációt. Legfontosabbnak tartom most olyan helyzet előidőzését, amelyben a korlátozásokat meg lehessen szüntetni.

— Ha az összes közgazdasági és pénzügyi szempontokat figyelembe vesszük, akkor a kormány pénzügyi és közgazdasági politikáját — tárgyilagosan nézve a dolgokat — elítélni nem lehet. Éppen a mai időkben helyezem a legnagyobb súlyt arra, hogy a kormányzat, amely az országot ebből a bajból kivezeti, Bethlen István gróf kezében maradjon.

— Olyan gazdasági válsággal állunk szemben, amelynek hátrányaival és következményeivel majdnem tehetetlenül állunk szemben. Mi, szegény ország, a gazdasági világválság mikénti elintézésében vajmi kevés szerepet játszunk. Szenvedő állomány vagyunk ennek a válságnak. Igaz, hogy a világválság jelenségei mellett és maradtak keretek, amelyek kitöltéséről mi magunk gondoskodunk. Hajlandó vagyok annak a bírálóiba bocsátkozni, hogy a nemzetközi gazdasági helyzet és a társadalmi hangulat figyelembevételével a tett intézkedésekért egyedül a kormányt lehet-e felelőssé tenni. Tény az, hogy ezekkel a jelenségekkel szemben igen nehéz a kormányt felelőssé tenni.

A pénzügyi helyzettel foglalkozott ezután és hangsúlyozta, hogy tíz esztendő óta hangzottak, mennyire tul van méretezve egész társadalmunk. Amikor ezt a nézetét a fővárosi törvényhatósági bizottságában kifejtette, szemrehányásokkal illették a baloldaltól. Nem mult el olyan közgyűlés, hogy a demokratapárt valami címen újabb építkezéseket nem sürgetett volna.

— Tegyük fel — folytatja — hogy az államháztartásban deficit van. Ha körülnézünk, hogy milyen a helyzet külföldön, azt látjuk, hogy Franciaországban 450 millió pengő, Ausztriában 200 millió pengő, Németországban 1300 millió pengő, az Egyesült Államokban 5165 millió pengő volt a deficit. Igaz, ebből következtetve, nem lehet menteni azt, hogy itt az államháztartás deficités alapon vezetettnek, de ha egy évben, mint most is, megtörténik, hogy tartalék igénybevitelére van szükség az egyensúly helyreállítására végett, akkor azért nem lehet a kormánnyal szemben a legsúlyosabb felelősség vádját hangoztatni.

— Ami az ország fizetési mérlegének egyensúlyát illeti, tagadhatatlan, hogy nincs egyensúlyban. A passzívák akkora összeget tesz ki, mint amennyivel a külföldi adósságok kamat és törlesztésére tartozunk. Körülbelül 180—200 millió

pengőre van szükség, hogy eltüntessük a fizetési mérleg passzíváját.

— A háboru utáni időkben társadalmi életünket túlméreteztük, de nemcsak mi, hanem más államokban is ez történt. Állandóan különböző igényekkel ostromoltuk a hatóságokat és a fővárost. Ezért a bűnért mindenkinek kell vállalnia a felelősséget. Nincsen egyetlen politikai párt sem, amely ezen a téren hibákat és bűnöket el nem követett volna.

— A munkaalkalom mint közgazdasági tényező nem kétezik. Nem lehet valami munkát végeztetni, ha az nem szolgál produktív célokat, csak azért, hogy ezzel munkaalkalmat teremtsünk, mert ezeket a munkákat vagy adósságból, vagy adókból végeztetjük.

— Minden erőnk az új munkára kell szentelni és a multat a vádaskodások és kiabálások helyett csendben likvidálni kell. Amikor leszámolunk a multtal, amely a tuligényességnek és tulköltekezésnek eredményeit tárja elénk, nagy intézkedésekre van szükség. A nemzet jövője szempontjából legfontosabbnak tartja, hogy nem lehet tovább chanyagolni ifjuságunknak közgazdasági szellemben való oktatását. Ezután hangoztatta, hogy a takarékosagra feltétlen szükség van és az igazi takarékoság az, ha a közüzemek megszorítják működési terüket és nem terjesztik ki a további területekre. Le kell bontani a közüzemeket, úgy az államnál, mint a városoknál, és nem lehet az, hogy az állami kultuszminisztérium és népjóléti minisztérium mellett legyen még egy fővárosi kultuszminisztérium és népjóléti minisztérium is.

— Nagyon nehéz ut előtt állunk — fejezte be beszédét — és hogy kikerüljünk a bajból, ennek az állami autoritás (tekintély) a nélkülözhetetlen alapja. Amikor olyan államfőji vezetési országot, aki ezt az autoritást megőrzi és megerősíti, teljes bizalommal bizza rá az a munkát is, hogy a kivezető utat megtalálja.

Éber Antal nagy éljenzéssel fogadott beszéde után Friedrich István szólalt fel, bizalmatlanságát fejezte ki a kormány iránt és a javaslatot nem fogadta el. Hungady Ferenc gróf azt hangsúlyozta, hogy lekiismereti kérdések tartja a javaslat megszavazását, mert a mai parlamentben még mindig Bethlen a legkülönb és a legerősebb. Sok kritizálnivalót talál a mai rendszerben, mégis Bethlen István tartja az egyedülnek, akiknek ma is kezébe való a kormány.

A július hó 29-iki, szerdai ülésen a felhatalmazási javaslat vitája során Gál Jenő demokratapárti nem fogadta el a javaslatot, majd kijelentette, hogy az ország mai súlyos gazdasági helyzetéért egyedül és kizárólag a kormányt teszi felelőssé.

Apponyi Albert gróf felszólalása.

— A javaslatot — gyomond Apponyi gróf — két részre lehet bontani. Az egyikben a kormány felmentényt kér azért, hogy az országgyűlés együttnemléte idején, sürgető szükség nyomása alatt, a maga felelősségére rendkívüli intézkedéseket tett, amelyek mélyen belenyulnak a közgazdasági életbe. A másik része a javaslatnak a jövőre kért felhatalmazás, nemcsak hasonló, de a megtörténteknél még sokkal mélyebbrelhető intézkedések megtételére.

— Ami a felmentényt illeti, azt hiszem, nehéz volna annak megtagadást megokolni. A kormány igénybe vette a legilletékesebb és legkívülőbb közgazdasági tekintélyek tanácsát, úgy hogy ki kell jelentenem, hogy a multban történt rendkívüli intézkedésekért a felmentényt megadom és a törvényjavaslat erre vonatkozó részét megszavazom.

— Ami a jövőre igénybeveendő felhatalmazást illeti, itt olyan helyzet teremtéséről van szó, amely az alkotmányos élet rendes menetében sehogy sem illeszthető be, bár arra van esél, mert ez a felhatalmazás magában foglalja, hogy költségvetésileg megállapított tetteket csökkenteni és olyan új jövedelmi forrásokat teremteni lehet, amelyek költségvetésileg nincsenek megállapítva. Tehát rendkívüli tágkörű felhatalmazást kér a kormány és azt csupán az enyhíti, hogy ismét 33-as bizottságot létesít.

— Teljes objektivitással vetem fel a kérdést, vajjon szükség van erre, mert tudatában vagyok annak, hogy ilyen tágkörű felhatalmazást csak a legégetőbb szükség által indokolt esetekben lehet megadni.

— Látjuk, hogy a világgazdasági helyzet, amely minket is érint, napról-napra, óráról-óra változik és éppen ebből kifolyóan az ehhez való rögtöni alkalmazkodás életkérdése a nemzetnek, tehát nem merném állítani, hogy a felhatalmazás szükségtelen és nem merném a felelősséget vállalni, hogy a felhatalmazást megtagadjam.

— Nem lehet állítani, hogy Magyarország mai súlyos pénzügyi helyzetének kialakulásában nincs része a világgazdasági helyzetnek és abban csak a kormánynek volna része.

— Az ellenzéknek joga van a kérdéseket a bizalom szempontjából vizsgálni, de nem mindenkor kötelessége is. Ha ugyanis a bizalmatlanság most a többséget elnyerné és a kormánytávóztatásáért vonná maga után és felvetődik a kérdés, hogy kivánatos-e az országra nézve ebben a pillanatban és ebből az alkalomból, hogy a kormány helyéről eltávozzék. Rá kell mutatni arra, hogy a helyzet tulajdonképpen komoly, hogysen a bizalom kérdéséből ítéljük meg a szóbanforgó javaslatot.

— Látjuk, hogy az ország külpolitikai helyzetén a kormány határozottan javított, a nagyhatalmak merev falankáját áttörtették, kikerültünk izoláltságunkból és az ország tekintélye és pénzügyi hítele megerősödött. Nem lehet tagadni, hogy e hitel kivívásában és erősítésében igen nagyjelentőségű a kormány és különösen a kormányelnök munkája. Azt is vizsgálni kell, hogy amikor a világhelyzetben a bizalmi krízis uralkodik, célszerű és tanácsos volna-e a kormányt megbuktatni. Az új kormány, akárkihár is alakult légyen, alkalmasabb volna-e arra, hogy a mai viharral szembeálljon és azt leküzdje? Ez az új kormány nem rendelkezhetik politikai súlyllyal a világ előtt és előbb meg kellene nyernie azt a bizalmat, amellyel a mai kormány kétségtelenül rendelkezik. Nem abból a szempontból kell egy új kormányt mérlegelni, hogy mi lehet két-három év múlva, de abból, hogy kritikus időben, most, mit tehetne.

— Tudom a felelősséget vállalni a bizalomért, amelyet előlegezek, de nem tudnám vállalni, hogy a mai körülmények közt bizonytalan elemeknek dobjam oda magamat. Mindezeket a körülményeket mérlegelve, arra határoztam el magamat, hogy ezt a törvényjavaslatot elfogadom. Tévedni tévedhetek, mint minden ember, de lelkiismeretem nem enged, hogy másként cselekedjem.

Apponyi Albert gróf rendkívüli mélyhatású beszéde után perecekig zugott a taps és az éljen. Az ünneplés lecsillapodása után Rassay Károly, a szabadelvű és demokratapárt szónoke, jelentette ki, hogy a már megtett intézkedésekről a kormánynak ő is megadja a felmentést, nem hajlandó azonban további felhatalmazást adni, sőt azt kívánja, hogy a kormány a jelenleg érvényben lévő korlátozó intézkedéseket haladéktalanul bontsa le. Fejezse be a kormány a kölcsöntárgyalásokat, aztán adja át helyét másnak. Bizalmatlan a kormányval szemben, a javaslatot tehát nem fogadja el. Ezután Pallavicini György ögróf szólalt fel. Bizalmatlan a kormányval szemben. Az eddigi külpolitikai tájékozódás helyett francia orientációt sürget. A javaslatot nem fogadja el.

Eckhardt Tibor, a Gaal Gaston-párt szónoke, megállapítja, hogy a mai helyzet abból fakadt, hogy pénzügyi intézkedéseink fizetési nehézségekkel küzdenek, a Magyar Nemzeti Bank érfedezete látszik megtámadottnak és végül az államháztartás egyensúlyát fenyegeti veszedelem. A mezőgazdasági termelés költségeit le kellett volna szállítani, és a piacokat nem kellett volna elhanyagolni ipari érdekek miatt. A magyar bankrendszer túlméretezettnek tartja. Meg kell állapítani, hogy miféle sibilások és valutaigénylések juttatták a kitűnően vezetett Nemzeti

Bankot a mai helyzethez. Reformokra van szükség, mert ha saját erőnköl nem állunk talpra, többet mi sem kapunk kölcsönt. Nem szabadna az államnak garanciát vállalni a bankokért, még ha néhány beteg intézet el is pusztul. A legnagyobb baj az, hogy egymillió katasztrális hold van eladás alatt. Ezt a földet a kínálattól el kell vonni, hogy az árak zuhanását megakadályozzák. Nem járul hozzá, hogy az állam emelje az adókat. Nem járul hozzá ahhoz sem, hogy a tisztviselői fizetéseket csökkentsek addig, amíg álláshalmozás van. Nem fogadja el a törvényjavaslatot, sőt a Gaal Gaston-párt a 33-as bizottságban sem vesz részt, mert nem óhajt osztozni a felelősségben.

Ezután Schandl Károly dr. mondotta el nagy beszédét, melyet lapunk vezetőhelyén ismertetünk, majd Kertész Miklós szociáldemokrata szólalt fel és a javaslat ellen foglalt állást.

Az interpellációk során Farkas István szociáldemokrata a „választási visszaélésekről” mondott interpellációt. Scitovszky Béla belügyminiszter kijelentette, hogy minden bejelentést törvényes elbírálás alá hajlandó venni. Szeder Ferenc szociáldemokrata hasonló tárgyú interpellációjára Scitovszky Béla belügyminiszter ismét hangsúlyozta, hogy az elkövetett sérelmeket a törvény alapján orvosolni lehet. Volt hely, ahol a választási szenvedély magasra csapott, de ez a választás végéreményben csendben és nyugodtan fejt le. Szakács Andor pártonkivüli a gazdák ellen foganatosított zárlat ügyében mondott interpellációt. Zsitvay Tibor igazságügyminiszter nyomban válaszolt az interpellációra. Válaszát külön cikkben ismertetjük.

Ezután Inkey Pál báró interpellált a boletta ügyében és azt kérte, hogy a vámörölmalmokat mentesítsék a három pengős teher alól. Wekerle Sándor pénzügyminiszter válaszul az interpellációra, kijelentette, hogy a három pengő erejű válo felemelést kilátásba helyezi. A vámörölmalmokkal szemben kénytelenek voltak szaporítani azokat a rendelkezéseket, melyek tavaly fennállottak, mert számos visszaélés történt. Pakots József a pótharaszti típusú földbértök válságát tette szóvá, Turi Béla és Pintér László a rossz termés miatt babja jutott gazdáknak vetőmagokkal való ellátást kérte. Mayer János földművelésügyi miniszter bejelentette, hogy 200.000 métermáza búzát és 25.000 métermáza rozst oszتان ki vetőmagul. A vetőmagot egy évi hitellel adják. A kormány abban az irányban is mindent elkövet, hogy a kenyér nélkül maradt munkásokat ellássák.

A július hó 30-iki, csütörtöki ülésen Vázsonyi János demokrata képviselő napirend előtt a kenyérdrágulás ellen szólalt fel. Bud János kereskedelemügyi miniszter válaszában utalt arra, hogy a kormány a kenyérliszt árát alacsony színvonalon akarja tartani. Olyan kenyérlisztipust kíván teremteni, amely a mai áraknak megfelel.

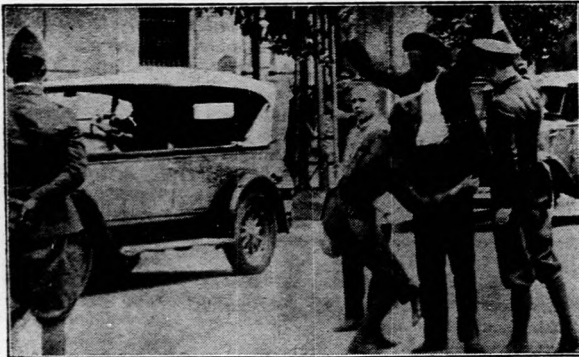
Ezután Ötvös Lajos a földreformföldek árának újabb megállapítását kérte, mert azt tulmagas szabták meg. Büchler József szociáldemokrata nem fogadta el a felhatalmazási törvényjavaslatot. Turhányi Egon keresztény ellenzéki papképviselő a törvényjavaslatot elfogadja, de azt kívánja, hogy a kormányból Scitovszky Béla és Klebelsberg Kunó gróf távozzanak. Beszéde során vádakat hangoztatott a miniszterek ellen feltűnően durva módon.

Bethlen István gróf miniszterelnök, Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter és Scitovszky Béla belügyminiszter a vádaskodásokat és sertéseket az Egységespárt tüntető tapsai közben erősen visszautasították.

Ezután Malasits Géza szociáldemokrata szónok bírálta a felhatalmazási javaslatot, majd Somszich Antal gróf arra való hivatkozással, hogy a kormányzat Bethlen István gróf kezében jó helyen van, a javaslatot megszavazza. Farkas Tibor, Gaal Gaston-párti, elvetette a javaslatot. Egyszeremind a képviselői fizetések felére való leszállítását javasolta. Propper Sándor szociáldemokrata elutasította a javaslatot és egyben azt indítványozta, hogy a kormány törvénnyel kötelezze a tőke- és vagyontulajdonosokat, hogy értékeiket itthon tartsák. Végül Turhányi Egon szólalt fel személyes kérdésben és hangoztatta, hogy beszédében sem rosszindulatu, sem sértő nem volt.

A július hó 31-iki, pénteki ülésen napirend előtt Mojzes János, Gaal Gaston-párti, a vagyonváltásföldek és földreform-eljárás során jutottat egyéb ingatlanok váltáságnak leszállítását követelte.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter kijelentette, hogy a felmerült nehézségeket maga is ismeri és mindent elkövet abban az irányban, hogy a földreform célját ne veszélyeztessék a mostani rendellenes viszonyok. A gazdáknak a birtokból való

Kép a forrongó Spanyolországból.

Katonák feltartóztatják Sevillában a járókelőket és fegyver után kutatnak. A seவில் kommunisták ugyanis nap-nap után véres zendüléseket rendeznek.

kimozdítása tőle függ, tehát tudta nélkül nem is történhetik ilyesmi. *Eddig még egyetlen gazdát se mozdított ki birtokából.*

A felhatalmazási vita során Lázár Miklós pártönkivüli azt hangsúlyozta, hogy a bizalom helyreállításának legegyszerűbb módja a bankzárlat feloldása volna. *Szilágyi Lajos állást foglal a miniszterelnök mellett és a javaslatot elfogadja. A vita elnyújtását nem tartja az ország érdekében (lónak, mert máris cselekedni kellene. Gaal Gaston elnöke volt a többségi pártnak, amikor éppen azokat a törvényeket hozták, melyeket ma támadnak. A választások alatt történhetek kifogásolni valók, de az ellenzék részéről is történtek igazságok. Az elkeseredést és a nyomort akarták kihasználni. Az ellenzéki agitáció felszabadította a forradalmi szenvedélyeket. Ez a forradalmi elűgütlenség egyelőre mint Gaal Gaston-párt jelentkezik. A kormányt a mai gazdasági helyzetben minden pártnak kötelessége volna támogatni.*

Gaal Gaston személyes természetű felszólalása után Lakatos Gyula visszautasította azt a vádat, hogy az elmúlt esztendőben lelkiismeretlen, könnyelmű gazdálkodás folyt volna. A költségvetést csökkenteni kell a személyi és dologi kiadások terén. *Le kell bontani a Társadalombiztosító Intézet agykori biztosítási részét. Az a véleménye, hogy rövidlejáratu kölcsön nélkül is*

Bethlen István gróf a helyzetről.

— A legtöbb európai államban — mondotta többek közt a miniszterelnök — a kormányoknak felhatalmazásuk van arra, hogy szükségrendeleteket adjanak ki olyan időpontokban, amikor gyors cselekvésre van szükség. Világos, hogy azok az intézkedések, amelyeket a kormány megtett, parlamenti tárgyalással nem lettek volna megtehetőek, mert a hitelélet érdekében, a valutavédelem érdekében megteendő intézkedések parlamenti hosszas vitákat nem bírnak meg. A felhatalmazásnak a költségvetésre vonatkozó részére szüksége van a kormánynak. De szükség van gyors intézkedésre azért is, mert hiszen mindenki tudja, hogy kölcsöntárgyalásokban vagyunk és hogy a legnagyobb érdeke fűződik az országnak ahhoz, hogy ha átmeneti kölcsönhöz juthatunk is, egy végleges nagyobb kölcsön leköthető legyen. Elképzelhető-e az, hogy egy nagyobb kölcsön leköthető legyen akkor, ha a költségvetési helyzetben teljesen tiszta kép nincs? Elképzelhető-e, hogy egy állam deficitelt próbáljon tárgyalni kölcsönökről? Ebből kifolyólag az én felfogásom szerint szükség van arra, hogy gyors intézkedések tétlenül költségvetési szempontból is és ezért másként mint egy felhatalmazási törvény alapján a parlament most nem intézkedhetik.

— Ha az ellenzék nem vesz részt a 33-as bizottságban, akkor ezzel már felmentvényt ad a kormánynak, mert nem emeli fel szavát abban a testületben, melyet az országgyűlés maga alkot abból a célból, hogy ezt az ellenőrzést gyakorolja a maga felfogásának és a maga meggyőződésének megfelelően.

— Az ellenzék azt mondja, hogy a mai helyzet előidézője a kormány a maga tékozlásával, a maga pénzpocsékolásával. Nézzünk szemébe ennek a vádnak. Én csak annyit látok, hogy a világon egyetlenegy kormány sem látta előre ezt a helyzetet. Nem láthatta azt előre senki, mert senki sem olyan próféta a világon, aki előre megjósolhatja, hogy például a következő évben milyen viszonyok lesznek a világpiacon. Nézzünk azonban szemébe a számok világában annak a vádnak, hogy túlméreteztük-e a költségvetést és hogy tékozló politikát folytattunk-e? 1924. évtől kezdve, tehát attól az évtől kezdve, amikor a számlás megkezdődött, ennek a nyolc évnek történetét a következőkben merném megrajzolni: Három periódusra oszthatjuk ezt a költségvetési időszakot. Az első periódusban, a költségvetés keretelének megállapításakor, Smith Jeremiás főbiztos ural egyútt dolgoztuk ki a költségvetéseket. Második időszak az az időszak, amikor a költségvetés egyensúlyba jutván, nagy felelősegek mutatkoztak és ezek a felelőségek beruházási politika folytatására használtattak fel. Azután jött a harmadik korszak, amikor részben a világválság eseményei már a láthatáron jelentkeztek, ezeknek befolyása a költségvetésben is kezdett mutatkozni és az az időszak, amikor kölcsönt még mindig nem vehettünk fel.

— Azt kértem, hogy volt-e szükség beruházási politikára? Helyesebb lett volna-e, ha nem költségvetési felelőségekkel dolgozunk, hanem azokat kölcsönműveletekkel igyekszünk fedezni, jóllehet abban az időben a kölcsönművelet is nagyon nehéz lett volna, mert, mint mondtam, a jóváhírelti kérdés elintézte nem volt. Az én meggyőződésem az, hogy ha abban az időben

keresztül lehet vinni az országot a pénzügyi krízisen. Végül arra utal, hogy a Gaal Gaston-párt állásfoglalása, mely szerint nem vesz részt a 33-as bizottság munkájában, nem hazafias álláspont.

Fábián Béla és Peyer Károly felszólalása után Temesváry Imre indítványt nyújtott be arra vonatkozólag, hogy tizenöt órási ülésben tárgyalják a javaslatot. A javaslatot elfogadták. Végül Szilágyi Lajos személyes kérdésben szólalt fel.

Az augusztus hó elsejei, szombati ülésen, a felhatalmazási vita során Reisinger Ferenc szociáldemokrata a kormány lemondását követelte, majd Sigray Antal gróf a francia kapcsolatok kimélyítésének szükségességét hangoztatta. Hibáztatja, hogy a kormányban nem volt kellő előrelátás. Belső összefogást hirdet, hogy kiláboljunk a bajokból. Hegyegi-Kiss Pál és Párkás István nem fogadták el a javaslatot. Zsilinszky Endrénének a javaslat ellen alkotmányjogi kifogásai vannak. Szerinte ilyen nehéz időkből együtt kellene tartani a parlamentet, nem elég a 33-as bizottság. A javaslatot nem fogadta el. Kabók Ferenc, Szeder Ferenc, Weltner Jakab és Esztergályos János szociáldemokraták nem fogadták el a javaslatot.

Ezután Bethlen István gróf miniszterelnök válaszolt a vita során elhangzott kijelentésekre.

mi ezt a beruházási politikát kölcsönművelettel fedeztük volna, akkor a költségvetés megterhelése hatvan-hetven millióval nagyobb lett volna és lenne ma. Az a kérdés, volt-e szükség beruházásokra? Azt hiszem, kétséget nem szenved, hogy a világháború után a forradalom a román és szerb megszállás után egy nagyarányú beruházási politikára szükség volt. Nem éppen az ellenzék volt az, amely nap-nap után követelte, hogy beruházások révén a gazdasági élet Magyarországon talpraállítassák?

Az agyonócsárolt beruházások.

— Ebben az időszakban körülbelül egymillió pengő értékű beruházás eszközöltetett.

— Nézzük, mire fordították ezek a beruházási összegek? A budapesti kereskedelmi és ipari kikötő építésére 26,5 millió fordított. Ut- és hidépítési célokra 72,8 millió fordított. Ártmentesítő kölcsönökre és egyéb vízi beruházásokra 78,1 millió fordított. A hitelélet támogatását célzó beruházásokra 73,2 milliót fordítottunk. A posta, a távírda és tárbeszélő szolgálat beruházásaira 105 millió, az Államvasutak beruházásaira 127 millió. A közszéchenyisért beruházásai 2,1 millió. A mezőgazdasági termelés előmozdítására 90,7 millió. Tanyaiskolák létesítésére 46,3 millió. Egyéb kulturális beruházásokra 75,9 millió. Közegészségügyi és népjóléti beruházásokra fordított 34,9 millió. A kislakásépítésre fordított 69,4 millió. Hivatali épületek létesítésére és tatarozására 87,8 millió és kisebb beruházásokra 10 millió. Végül szükséges volt bizonyos laktanyák építése.

— Így tevődik össze az a sokat ócsárolt összeg, amellyel Magyarországon a gazdasági cselekvés hónapok óta nyultunk, amelyet mi az állami intézményeket rendezhettünk, amelynek rendjén mi ezekkel a beruházásokkal új életet vittünk a gazdasági életbe. Én merem vállalni a nevezet előtt a felelősséget még akkor is, ha vannak ezek között olyanok, amelyek talán elhibáztak voltak, de hogy az egész akció ennek az országnak javára szolgált és hogy az ellenzék tagjai legalább is olyan mértékben részesek ebben az akcióban, mint a kormány, merem állítani.

— Ennyit akartam a beruházásokról mondani. Nézzük meg most már a normál költségvetés fejlődését és átalakulását attól az időponttól kezdve, amikor a főbiztos ur eltávozott. Az 1926—1927. évi budget beruházások nélkül 710,3 milliót tesz ki. Ezzel szemben az 1931—32. évi költségvetés 854 milliót. Az eltérés a két költségvetés közt 144 milliót tesz ki. Ebből a 144 millióból azonban a személyes járandóságok, tehát az állami alkalmazottak fizetése, azután a hozzájárulás az önkormányzatok alkalmazottainak és nyugdíjasainak járandóságaihoz és a nyugdíjasoknál mutatkozó emelkedés együttvéve 112,3 milliót tesz ki, ami annyit jelent, hogy abból az emelkedésből, ami a költségvetésben 1926—27. év óta a mai napig mutatkozik, a 144 millióból 112 millió személyi járandóság és 29,8 milliót tesznek ki a dologi kiadások.

— Honnan állt elő ez az emelkedés? Tisztviselői létszám-

szaporításból? Nem ebből állott elő, mert nemcsak hogy nem szaporodott a tisztviselők és közalkalmazottak száma, hanem ellenkezőleg, csökkent *40.162 fővel*. A személyi járandóságoknak emelkedése származik abból a *fizetésrendezési akcióiból és törvényből, amelyet itt a Házban tárgyalunk mindnyájunk követelése alapján*. Származik a nyugdíjasoknál egy nagy tétel egyfelől abból, hogy azok a korlátozások, amelyek a nyugdíjak tekintetében a szanálási periódus alatt fennállottak, nagyrészt megszüntetettek és származik továbbmenőleg abból, hogy még a háború előtt, de a háború után is bizonyos oly nyugdíjtörvényt érdeklő intézkedések történtek, amelyek a *nyugdíjak automatikus emelkedést azoknál a korosztályoknál idézik elő, amelyek most mennek nyugdíjba*.

— Emelkedtek a dologi kiadások is 29.8 millióval. Itt szerepelnek a következő tételek: *Hadiküldetésünkötvények tulajdonosainak támogatására 5.8 millió. Társadalmi biztosításhoz való hozzájárulás 3.6 millió. A rendőrség dologi kiadása 3.2 millió, egyházi dologi támogatásra 2.3 millió, hadirokkantak, öregek és árvaok ellátási díjaira 2.1 millió, betegpótlási költségekre 1.7 millió, Magyar Folyam- és Tengerhajózási R.-T. államsegélye 1.5 millió, csendőrség dologi kiadásai 1.5 millió, esepeti kikötő 1.8 millió és itt jön még egész sora az apró tételeknek.*

— Ez az a nagy pazarlás, ez az a prédaság, ez az óriási pénzpócskolás, amelyért az ellenzék a kormányt támadja. A személyi kiadások emelkedtek, de igenis, törvényes intézkedések alapján. Ez nagyon komoly kérdés és kell, hogy az ország hallja ezeket a fejtegetéseket.

— Le kell vonni ezeknek a tényeknek a konzekvenciáit. A dologi kiadások terén lehet és kell nagy erőfeszítéssel *további megtakarításokat tenni*. Momentán eredményt csak azaz a lineáris csökkentéssel lehet elérni, amellyel eddig dolgoztunk, amelyek *rendjén bizonyos tételeit a költségvetésben 10 vagy általában bizonyos számú percentszal csökkentettük*. Ez azonban csak ideig-óráig segítség és kérdés, hogy lehet-e a dologi kiadásokat olyan fokban csökkenteni, mint ahogy ezt mindnyájan óhajtjuk. A takarékoság keresztülvitelre nem olyan könnyű feladat.

— Az én meggyőződésem az, hogy ha pontosan végrehajlítjuk azt a feladatot, amelyet az országgyűlés reánk biz, akkor igenis a szituációt lehet tartani ebben az országban, lehet fenntartani ezt a csonka országot is addig a jobb időig, amikor más helyzet áll elő. Egy valóban nagy lépést átmenetileg *csak a nyugdíjtörvény bizonyos változtatásaival és a tisztviselői fizetések bizonyos revíziójával lehet elérni*. Továbbá a magyar költségvetésnek egy igazi redukciója, amely kihathat a jövőre is, csak egy mélyreható adminisztratív reform révén lehetséges.

— Azt mondják, hogy a választásoknál nem beszéltünk így. Boesánál kérek, én Debreceben igenis mondtam, hogy a *költségvetés egyensúlyának fenntartása a legelső feladata az államnak és az országnak*. De ha még mondtam volna is, hogy nem lesz adomelés, akkor más volt a helyzet. Először azért, mert nem volt ismeretes a termékek az a gyengesége, amely sajnos sújtja az ország gazdasági életét. És természetesen nem volt ismeretes a bizalmi krízisnek az az akuttá válása, amely az egész világpiacra, az egész világon az ismert eseményekhez vezetett.

— Áttérek most egy másik vádra, nevezetesen arra, hogy a magyar kormány idejében nem gondoskodott kölcsönről, nem vett fel kölcsönt. Jugoszlávia és Románia felvett kölcsönei nem a gazdasági bizalom, hanem a politikai szövetség alapján nyugszanak. Ausztria kölcsönét a politikai helyzettel lehet magyarázni. Görögország vett fel egy kölcsönt a nemzetközi piacon, azonban egy teljes kudarc volt a kölcsön elhelyezése szempontjából a közönség köreiben. A zsebében maradt a kibocsátó bankároknak a kölcsön. Ilyen pénzügyi helyzet mellett Magyarországnak *kölcsön elhelyezése nem volt lehető, mert a pénzpiac ezt nem engedte meg*.

A miniszterelnök ezután az olasz-magyar barátság szűkségességéről szólt, majd utalt arra, hogy *Franciáországához való viszonyunk, hála Istennek, öréről-örára és évről-évre javul*. Én azt hiszem, ezen a téren jó utban vagyunk, *fenntartva Magyarországot érzelmi világának minden posztulátumát, fenntartva a magyar nemzeti ideálok összességét, mert semmiféle anyagi érdek kedvéért ez az ország a maga nagy nemzet céljait és a maga nagy nemzeti érdekeit fel nem áldozhatja*.

— A magyar kormány az a törekvése, hogy a szomszéd államokkal és azokkal az ipari államokkal, amelyek felvevő piacai a magyar mezőgazdaság termelésének, szorosabb viszonyt teremtsenek gazdasági téren s támaszt nyújtsanak ezen a révén

a magyar mezőgazdaságnak. Rámutatok arra, hogy az *első kapavágások megtörténtek*, és ha, sajnos, a mai viszonyok között a hitellet és a gazdasági életet korlátozó rendelkezések folytán nem is érvényesíthetők olyan mértékben, az ezen szerződéseken Magyarország számára biztosított előnyök, úgy mégis bízom benne, hogy *e korlátozások megszűnésével hamarosan tudatára fog ébredni a magyar gazdalkodóknak és vele együtt az országnak, hogy e szerződések milyen nagy előnyökkel jelentenek az ő szempontjából*.

— Egy fődolog van ezekben a nehéz időkben, az, hogy *mindnyájan az országnak hitet, bizalmat hirdessünk a saját sorsában és saját erejében és ne kishitűségeket, mert ez részben, sőt nagyrészt bizalmi válság*. A bizalmi válság a külföldön és a belföldön terjed el és az a nemzet, amelyik önbizalmát elveszti, egészen biztosan még nagyobb mértékben becsúszhat azokba a nehézségekbe, amelyeket megfelelő eszközökkel *lekerülni lehet és el fogunk kerülni, ha mindnyájan összetartunk és mindnyájan vállaljuk a kötelességteljesítést*.

— Én ezt a felhatalmazási javaslatot nem emek a kormányom kérem, én kérem ennek a felhatalmazási törvényjavaslatnak a *fix megszavazását az ország részére*. Ha én leszek ezen a helyen, én kell hogy kötelességemet teljesítem. Ha más lesz a helyemen, úgy más fogja teljesíteni ezt a kötelességet. Méltóztassék azonban tudomásul venni, hogy *én csak addig maradok a helyemen, amíg az az érzésem, hogy a külföld felé szolgálhatot lehetek az országnak és amíg az az érzésem, hogy a belföld felé megajándékozom a nemzet az azal a bizalommal, amely bizalom nélkül ilyen nehéz időkben semmiféle kormány a maga részéről a felelősséget nem vállalhatja*.

A miniszterelnök beszédét hosszantartó élnék helyeslés és taps fogadta, majd Wekerle Sándor pénzügyminiszter emelkedett szólásra:

A pénzügyminiszter beszéde.

— A mi bajainkat elsősorban nemzetközi bajok idézték elő, — mondotta többek közt. — A nemzetközi helyzetben előálló okoknál fogva rövidlejáratu hiteleinket olyan mértékben vesztítettük el, hogy *nemcsak a mi bankjaink egzisztenciáját, hanem egyszersmind valutánk állandóságát is veszélyeztetelték volna*. Ez ellen kellett védekezni. Ha a bekövetkezett világesemények folytán a rövidlejáratu hitelek visszavonása bekövetkezett nálunk is, ez nem belső bajok miatt történt, hanem azért, mert *vannak ellenségeink, akik nem riadnak vissza attól, hogy a kalmérzés minden eszközzel megrontsák azt a bizalmat, amellyel irántunk a világ pénzpiacai vannak és ezzel a kalmérzés munkálata sikerült is egy kis részben a nagyvilág mindenki iránt ingadozó bizalmát velünk szemben meggyengíteni*. Mi védekezünk ez ellen és idehívjuk a világ nagytőkét, jöjjenek ide és nem kívánunk mást, mint, hogy a való viszonyainkat ismerjék meg, *mert ez bizalmunkat meg fogja erősíteni*.

— Nem szabad megjedniünk és nem is ijedniünk meg. Nem dobjuk oda a többtermelés elvét, nem adjuk fel iparfejlesztési programunkat. *Ne kishitűsödjünk, mert továbbra is csak a menetheti meg a magyar gazdasági életet, ha többet termelünk és okserien fejlesztjük iparunkat*. Ne vesztítsük el bizalmunkat és a való helyzetet tárom fel gazdasági életünknek, hogy hitet adjak újra a nemzetnek, hogy *vann remény és van lehetőség a kibontakozásra, csak legyen bizalom, csak legyen akarat és dolgozzunk annyit, amivel a hiányt pótolni tudjuk*.

— Nekünk *hatvan-nyolcvan millió hiányra ki kell készülni a bevételünk, ha a viszonyok ilyenek maradnak*. Ez a hiány azonban nem olyan horribilis összeg, amelytől meg kellene ijedni. Az adóhátralékok majdnem kétszázmillió pengőt tesznek ki, felerészben egyenesadóból és felerészben illeték-hátralékokból állott elő ez az összeg. Ha én ezt a hátralékokat úgy behajtottam volna, mint ahogy azt a törvények előírják, akkor ez a hiány nem állott volna elő, csak nagyon kis mértékben. Én azt az utat választottam, hogy *tulságosan enyhén kezelem az adóbehajtás kérdését és emelt fővel jelenthetem ki, hogy három esztendő óta adóból kifolyóan egyetlenegy ingatlant sem árvereztettem el*. Attól nem félek, hogy azt a deficitet, amely előáll, *megfelelő intézkedésekkel ne tudnók pótolni és termékek, hogy berételeink fokozásával kell gondoskodni államháztartásunk egyensúlyának helyreállításáról*.

— Mi lesz a betétekkel, kérdeztek többen? Azok, akik a betéteiket pénzügyintézeteknél helyezték el és azok, akik ott bent hagyták az intézeteknél és a törvényes rendelkezéseket betartották, *nyugodtak lehetnek*. A kormány minden erejével,

minden rendelkezésre álló hatalmával meg fogja védeni a be-
léteket, hogy el ne értéktelenedjenek. Ha szükség lesz rá, a
törvény teljes erejével fogunk lesújtani azokra, akik az ön-
érdeket fölébe helyezik a közeink. Azoknak kell jól járniuk,
akik bíznak a pengében, akik nem rontják az al, hogy kive-
szik és átvállalják más valutára, vagy külföldre riskik és te-
zaurálják, hanem akik bíznak a tett intézkedésekben.

— A közönség tulnyomó része olyan előrelátóan, olyan
nyugalommal várja fölünk a megoldást, hogy én a meghozandó
intézkedéseket a gazdasági élet fenntartásával összhangban
kívánom meghozni. Az a törekvésünk, hogy a meghozandó in-
tézkedések ne akadályozzák, hanem segítsék a gazdasági életet.
Valutánk biztosítására csak az a mód van, hogy mi a terme-
lésünket fenn tudjuk tartani, erportunkat is fenntartjuk és
én áldozatoktól sem riadok vissza, hogy minél nagyobb segít-
séget nyújtsak és minél több terményünk menjen ki külföldre,
hogy ezáltal megszerezzük a legtermészetesebb valutát. Azt
tartom, hogy minden magyar embernek kötelessége közremű-
ködni abban, hogy ebből a válságból megszabaduljunk. Bizom
abban, hogy ha együtt dolgozunk, ki is fogunk jutni ebből a
válságból.

Hosszantartó lelkes tapsall fogadták Wekerle pénzügy-
miniszter beszédét, majd a Ház nagy többsége általánosságban
elfogadta a javaslatot és nyomban áttértek a részletes tárgya-
lásra és rövid vita után részleteiben is elfogadták.

Ezután néhány interpelláció hangzott el, majd az ülés este
fél tizenegykor véget ért.

Az augusztus hó 3-iki, hétfői ülésen Andaházy-Kasnya Béla
napirend előtti felszólalásában a magyar tudomány, irodalom
és művészet támogatására hívta föl a figyelmet. Klebelsberg
Kunó gróf kultuszminiszter arra utalt, hogy az állami színhá-
zaknál és a költségvetés művészeti tételeinél is csökkentést kell
végrehajtani. Nem marad más hátra, mint a fennmaradó
hitelkeretek gondos és igazságos elosztása.

Ezután harmadszori olvasásban is elfogadták a felhatal-
mazási törvényjavaslatot, majd megválasztották a javaslatban
létesített 33-as bizottság huszonkét tagját. (A fennmaradó tizen-
egy tagot a felsőház választja.) A bizottság tagjai lettek az
Egységspárt részéről: Biró Pál, Csizmadia András, Eber Antal,
Irady Béla, Kenéz Béla, Lakatos Gyula, Marschall Ferenc,
Órffy Imre, Pesthy Pál, Rubinek István, Schandl Károly,
Temesváry Imre, Ugron Gábor és Walkó Lajos, a Keresztény-
párt részéről: Esterházy Mária gróf, Turi Béla és Wolff Ká-
roly. A pártonkívüliek és az ellenzék részéről: Kállay Tibor,
Nagy Emil, Pallavicini György örgróf, Rassay Károly és
Sigray Antal gróf. A szociáldemokratapárt, a Gaal Gaszton-
párt, Vásonyi-párt és a Friedrich-párt visszautasította a bizot-
tság munkájában való részvételt.

Ezután Farkas Tibor, Gaal Gaszton-párti határozati ja-
vaslatot terjesztett be a képviselőházi jegyzők fizetésének meg-
szüntetéséről. Bethlen István gróf miniszterelnök kifejtette,
hogy a képviselői jegyzők fizetésére törvény van. Ami pedig a
képviselei fizetések csökkentését illeti, a kormány erre a fel-
hatalmazási javaslatban kapott jogánál fogva gondot fog for-
dítani.

A képviselőház augusztus hó 4-én, kedden és augusztus
hó 5-én, szerdán nem tartott ülést.

Negyven képviselő blokkja a bor- kérdés megoldásáért.

A Bortermelő Vidékek Országgyűlési Képviselőinek
Blokkja Bessenyei Zénó elnöklésével a képviselőházban
július hó 28-án tartotta második ülését. Darányi Kálmán,
Inkey Pál báró, Dinich Ödön, Esterházy Mária gróf, Órffy
Imre, Biedermann Imre báró, Somogyi Béla, Fabinyi
Tihamér és Szinyei-Merse Jenő felszólalása után a bi-
zottság egyhanguan elfogadta Lázár Miklósnak azt a ja-
vaslatát, hogy a szőlőtermelés és borértékesítés életérde-
keket érintő egyes problémák haladéktalanul, külön bizot-
tságok által dolgoztassanak ki, még pedig úgy, hogy a
sürgősebb intézkedések még a szüret előtt megtörténhes-
senek.

A negyven-képviselelőből álló blokk vezetősége szept-
ember közepén az érdekeltségék és a mezőgazdasági kép-
viseletek bevonásával Balatonfüredre országos nagygyűlést
fog összehívni, ahol az égetően fontos kérdésekben meg-
történik a végleges állásfoglalás.

Folyamörök toborzása.

A belügyminiszter felhívást bocsátott ki a folyamörsegnél
teljesítendő szolgálatra. Jelentkezni szeptember 22., 23. és 24-én
délőtt 9—12 óra között a m. kir. folyamörsegi központi parancs-
nokszágnál (Budapest, III. ker., Laktanya-utca 33.) lehet.

A folyamörsegi legénységi állományába való felvétel fel-
tételi a következők: 1. Magyar állampolgárság, amelyet illető-
ségi bizonyítvánnyal kell igazolni; 2. testi és szellemi alkalmas-
ság, amit a toborzási bizottság állapít meg. A jelentkezőknek
legalább 4 elemi iskolai végzettséget kell iskolai bizonyítvánnyal
igazolni; akiknek ipariskolai, középiskolai vagy hat elemi
iskola végzettségük van, előnyben részesülnek. 3. Erkölcsei érde-
messég, büntetlen előélet és nemzeti szempontból való megbiz-
hatóság, amit községi erkölcsi bizonyítvánnyal, vagy belépési
bizonyítvánnyal kell igazolni. 4. Betöltött 17. és tul nem hala-
dott 25. életév, amit születési anyakönyvi kivonattal vagy ke-
resztlevéllel, esetleg más hiteles okmánnyal kell igazolni. 20 éves
aluliaknak hatóságilag hitelesített szülői beleegyezést kell be-
mutatni. 25 éven felüliek csak belügyminiszteri engedéllyel
vehetők fel. 5. Nőtlenység, özvegy vagy elvált állapot, amit köz-
ségi bizonyítvánnyal kell igazolni. 6. Községi hatósági bizonyít-
vánnyal igazolandó, hogy a toborzandó mint családfenntartó
nem köteles gondoskodni családtag ellátásáról. Méltánylást ér-
demlő esetekben (folyamhajtás, különös előképzettség) külön
engedély alapján nős (család) jelentkező is felvehető.

A jelentkezőknek hat évi szolgálatra kell maguk köteleznie.
A próbaszolgálat leteltével (1—6 hónap) a toborzott kérheti el-
bocsátását. A toborzottak elvállalt kötelezettségük előtt is köz-
érdekből tartósan szabadságolhatók s amennyiben nem felelnek
meg, elbocsáthatók. A folyamörsegi legénységi állományába tar-
tozó egyének haviszoldot, természetbeni ruházatot, elhelyezést
és étellezést kapnak. A havi zsold rendfokozatonként a követ-
kező: Folyamör a próbaszolgálat lettele előtt: 14, a próbaszol-
gálat lettele után 39, I. osztályú folyamör 41, rajos 47, negye-
des 50, hajómester 70, törzshajómester 80—90, tiszthelyettes
105—140 pengő. Családok folyamöröknek ezenkívül minden
családtag után fejenként 12.40 pengő családi pótlék jár. Az ön-
ként belépett évente 4 heti szabadságot kaphat teljes illet-
ményel.

Elfogtak egy kommunistát, aki a szegedi tanyákon bujtogatott.

Hónapokkal ezelőtt a szegedi rendőrség bizalmas uton
értesült arról, hogy Jakus Jenő rovottmultu földműves a ta-
nyákon, különösen Felsőtanyán és Sövényházán erős kommu-
nista propagandát fejt ki. A rovottmultu földművest a szegedi
törvényszék mintegy tíz évvel ezelőtt többévi fegyházbüntetésre
ítélte és a forradalom alatti zavaros időkben sikerült neki a
szegedi Csillagbörtönből megszökni. Évekkel később a rendőr-
ség arról értesült, hogy Jakus a francia idegenlégióba állt be,
majd innen megszöke, a spanyol idegenlégióban szolgált egy
évig, ahonnan elbocsátották. Jakus ezután Franciaországba
ment, ahol hónapokon át tartó esavargás után nemrég került
vissza Magyarországra és Kiskundorozsmán lakó ismerőseinél
bujdosott különböző álnévek alatt.

Legutóbb a Felsőtanyán az egyik koresmában Jakus nagy
mulatozást rendezett és amikor már ittas volt, a társaságban
levő földművesek és legények között éltetni kezdte a kommu-
nista köztársaságot és a legdurvább hangon szidalmazta a ma-
gyar kormányt, valamint a magyar nemzetet. Itt a rendörök
letartóztatták és Szatymazra akarták átkísérni. Utaözben
Jakus az öt kísérő rendört mellbevágta és megszökött. Izgal-
mas hajza után sikerült csak három nap mulva elfogni, ami-
kor is megbilincselve hozták be a szegedi rendőrségre.

Kilhallgatása során beismerte, hogy a tanyákon kommu-
nista eszméket terjesztett és hogy külföldi kommunistákkal állt
összeköttetésben.

**Gyűjtsünk uj előfizetőket
a „Vasárnap” részére!**

Az angol államférfiak Berlinben.

Mult heti számunkban hírül adtuk, hogy MacDonald angol miniszterelnök és Henderson angol külügyminiszter július hó 27-én Berlinbe utazott, hogy visszaadja a német államférfiak látogatását. Az angol kormányférfiak rendkívül szíves fogadtatásban részesítették a német fővárosban, ezzel is kifejezésre juttatva az angol államférfiak első németországi látogatásának jelentőségét. Megérkezésük napján, a tiszteletükre rendezett lakomán elsőnek Brüning dr. birodalmi kancellár mondott pohárköszöntőt, melyben hangsúlyozta, hogy Európa gazdasági viszonyainak igazi szanalása csak valamennyi nemzet együttműködésével és kölcsönös segítség útján lehetséges.

MacDonald angol miniszterelnök válaszában hangsúlyozta, hogy azért is jöttek Berlinbe, hogy a világnak megmutassák, hogy a mostani nehézségek ellenére továbbra is fennáll bizalmuk Németország iránt.

— A londoni értekezlet eredményei nem voltak szenzációsak, — folytatta MacDonald. — Előkészületeket tettünk a nehézségek alapos leküzdésére. A német pénzügyi helyzet tanulmányozása megkezdődött. A legfontosabb azonban, hogy a londoni értekezleten képviselt nemzetek meg tudtak egyezni a Németország megmentésére irányuló együttműködésben. A jövőben a bankoknak és hitelintézeteknek hivatásuk helyes gyakorlásaképpen arra kell irányítaniok fáradozásait, hogy emeljék a nemzetközi jólétet. Hatalmukat nem szabad saját céljaikra felhasználni, hanem az összes pénzügyi segélyforrásoknak a nemzetek egységének és a nemzetközi civilizációjának erősítésére kell szolgálniok. Egyszer világosan szemügyre kell venni a mostani világrátság alapvető okait s józan ésszel és jóakarattal létre kell hozni a kérdés szerencsés megoldását. Ennek előkészítéseképpen meg kell teremteni a kölcsönös bizalom érzését, hogy az egymással tárgyaló államférfiak tudják, hogy a másik oldalon álló tárgyalófelek beszéde nyílt és őszinte. Szeretnék annak az óhajtatásnak kifejezést adni, hogy önkök és a francia államférfiak közt a megbeszélések folytatódjanak. A jövő oly politikától függ, amelyet csak oly férfiak folytathatnak, akiket a jóakarát és az együttműködés szelleme tölt el.

Az angol államférfiak berlini tanácskozásairól a következő hivatalos közlést adták ki:

Brüning kancellár és Curtius külügyminiszter, valamint MacDonald angol miniszterelnök és Henderson angol külügyminiszter a tárgyalásokat rendkívül barátságos szellemben folytatták és be is fejezték. A tárgyalások egyik legfontosabb tárgya az a kérdés volt, vajjon a londoni konferencia határozatait mint lehetne a legjobb és leggyakorlatibb módon életbe léptetni. Az angol és a német miniszterek részletesen megvitaták továbbá az általános gazdasági helyzetet és azokat a rendszabályokat, amelyek a jelenlegi gazdasági válság leküzdésére életbe kellene léptetni. Megbeszélések tárgyát képezték továbbá azok az intézkedések, amelyek a jövő évben összeülő általános lezserelési konferencia előkészítésével állanak összefüggésben. A tárgyalások igen barátságos szellemben folytak és általános volt az a meggyőződés, hogy a barátságos érintkezés, amelyet a chequersi, párisi és a londoni találkozások olyan szerencsés módon berezett, feltétlenül tovább folytatandó és kíméllyendő.

Az angol államférfiak két napos tartózkodásuk után visszatértek Londonba.

Brüning német kancellár és Curtius német külügyminiszter a jövő héten Rómába utaznak, Mussolini olasz miniszterelnökkel való tárgyalások végett.

A németországi külföldi hitelek meghosszabbítása érdekében lefolyt megbeszélések sikerre vezettek. A külföldi tárgyalók már el is hagyták Berlinét. Ez a nagyjelentőségű esemény azt jelenti, hogy a külföldi bankárok 5 és fél milliárd márka összegű rövidlejáratú kölcsönt hat hónapra Németországban hagyynak. A londoni értekezletnek ez az első — és tegyük hozzá — komoly eredménye.

Berlinben egyébként most a Nemzetközi Fizetési Banknak egy bizottsága működik, mely előkészíti a rövidlejáratú hiteleknek hosszulejáratuakká való átalakítását.

A Birodalmi Bank a bankrátát 10-ről 15 százalékra emelte fel. Ez az intézkedés összefüggésben van azzal, hogy a pénzforgalmat korlátozó rendelkezéseket rövidesen megszüntetik.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Az eladósodott gazdák kívánságai.

A makói és környékbeli gazdák Eladósodott Gazdák Egyesülete cím alatt egyesületet létesítettek, amely most körirattal fordult a képviselőkhez és a következő segítséget igényli számukra:

1. A Földteherrendező Bizottsághoz fordult gazdák ügyeiben az összes árveréseket úgy ingó, mint ingatlanra, függesszék fel. Az ügyvédek költségeit, bírósági tárgyalások és végrehajtások költségeit szállítsák le az eddigi költségek 40 százalékára. Arra hivatkoznak, hogy egy 8000 pengős per után 3000 pengő költséget, vagy 1000 pengő után 300 pengő költséget számolnak el. Elmondják, hogy a hitelező 122 erdei öl tűzfát 75 pengőért, vagyis 2 és fél fillérért mázsáinkint vett meg olyan árverésen, ahol egyetlen árverező sem volt. 2. Ahol a zárgondnokság elkerülhetetlen, az adós könnyelműsége vagy rosszhiszeműsége miatt, egy a gazdaságot vegye ellenőrzés alá az illetékes Gazdasági Felügyelőség. 3. Léptessék életbe az uzoratorvényt. 4. Állapítsák meg három évre 8 százalékban a kamatot ana gazdák részére, akiket a F. O. B. érdemesnek talál a rendezésbe belevonni, s 8 százalékból fizessen a gazda 5 százalékat, 3 százalékért vállaljon garanciát, vagy fizesse ki az állam. Az állam által kifizetett összeget a gazda eladás esetén a vételárból azonnal megtéríti, ha pedig nem adja el földjét, úgy kilenc év alatt évi 1 százalékkal letörleszti. Amely vidéki bank ezt az áldozatot nem bírná el, attól vegye át egyik altruista intézet a követelést.

Magyar résztvevők a baseli nemzetközi szövetkezeti konferencián.

Július hó 4-ike és 18-ika között zajlott le husz állam mintegy 80 kiküldöttjének részvételével a szövetkezetek nemzetközi szövetsége által rendezett nemzetközi szövetkezeti tanfolyam a Baseli melletti Freidorfban. A tanfolyamon a magyar szövetkezetek képviselőiben Wanke Gusztáv, az OKH elnöki osztályának főnöke és Szilágyi László dr., az OKH tisztviselője, valamint Paulay Zoltán és Ilosvay Lajos, a Hangya tisztviselői vettek részt. A tanfolyam külön előadássorozatban foglalkozott a mezőgazdasági termelők és a városi fogyasztók szövetkezeti megszervezésének nagyjelentőségű problémájával, s ezen előadássorozat keretében Balogh Elemér dr. felsőházi tag, a Hangya vezérigazgatója ismertette a hallgatóság előtt a termelők megszervezésének kérdését. A tanfolyam lezajlása után, július 18-án, ugyancsak a Baseli melletti Freidorfban folyt le a nemzetközi szövetkezeti nevelésügyi konferencia, melyen szintén mintegy husz állam delegátusa jelent meg. A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége képviselőiben a konferencián Wanke Gusztáv, az OKH elnöki osztályának főnöke vett részt, aki németnyelvű előadásban ismertette a szövetkezeti nevelés terén Magyarországon elért eredményeket.

A vāmōrlōmalmok kívánságai.

A 3600 vāmōrlōmalmok közöttette séreimeit és kívánságait. Eszerint a vāmōrlō malmok válsága úgy állott elő, hogy a mázsáinkint 2.50 pengőben megállapított önköltséget, amely egy mázsa gabona felőrlésére esik, nem fedezi a maximált vāmōrlēsi díj, különösen, ha az önköltséghez még hozzászámítjuk az avulást, az amortizációt és a hasznót. A vāmōrlés díja ugyanis a buzánál 12, a kétszeresnél 13 és a rozsánál 15 százalékban lett megállapítva, de ez még a régi magasabb terményárak mellett is csak 1.91 pengőt biztosított egy mázsa buza és 1.42 pengőt egy mázsa rozs őrléséért. A pénzügyi kormány fenntartotta a vāmōrlōmalmok azt a kötelezettségét, hogy a vāmkereset minden kilogrammjá után hat fillért tartoznak befizetni a gabonacértékadó alapa, de ugyanakkor kötelesek magukat a maximált őrlési díjakhoz tartani. Most azt kéri a vāmōrlōmalmok, hogy egyelőre legalább a vāmkereset fizetése alól kapjanak felmentést és arra hivatkoznak, hogy a vāmkereset fizetése, valamint a maximált vāmōrlēsi díj együtt fenn nem tartható.

5,200,000 munkanélküli van Amerikában. Green, az amerikai munkásszövetség elnöke, kijelentette, hogy ha a munkanélküliség az Egyesült-Államokban az eddigi arányokban növekszik, akkor a munkanélküliek száma a télire eléri a négytízmilliót. Az Egyesült-Államok hivatalos kimutatása szerint július elején a munkanélküliek száma 5 millió 200,000 volt.

Boris király életmentése a viharzó tengeren. A bolgár lapok Boris király bravuros életmentéséről számolnak be. Várna közelében hirtelen nagy vihar támadt és számos csónakot a nyílt tengeren leptek meg a nagy hullámok. Egy bárkát már-már elmerüléssel fenyegetett a vihar, amikor hirtelen egy gyorsjáratu motorcsónak közeledett, amelynek utasai áttemették a motorcsónakba a bárka utasait. Kiderült, hogy Boris király Euxinogradban lévő tengerparti villájából észrevette, hogy a bárkát végveszély fenyegeti s ezért azonnal elindult egy motorcsónakon az életveszélyben forgó emberek megmentésére. Boris király a legközelebbi parti villába, Cankov miniszterelnök nyári otthonába vitte a hajótörötteket. Ott ruhával látták el őket és pénzt is adott nekik a király. Boris király ezután visszatért Euxinogradba.

A Graf Zeppelin szerencsésen visszatért a sarkvidékről. Mult heti számunkban hírül adtuk, hogy a Graf Zeppelin elindult északi sarki útjára. A léghajó megközelítette a sarkvidékeket és azután leszállás nélkül visszatért Németországba. A kedvezőtlen időjárás miatt ugyanis le kellett mondania arról, hogy Szentpétervárról szálljon. A léghajó több mint egy napot töltött a Ferenc József-föld fölött és ezalatt a tudósok mérőeszközökkel hatalmas tudományos anyagot szedtek össze, lefotografálták a szigeteket, szorosokat és térképfelvételeket készítettek. Közben azonban az óriási léghajó üzemanyaga egyre fogyott, úgy hogy kockázatosabbá vált a további előrehaladás. A sarkvidéken egyébként akkora kőd uralkodott, hogy a Ferenc József-földtől felfelé haladva, az utasok édes-keveset láttak a vidékből. A Graf Zeppelin július hó 30-án, esütőrtökön este 6 óra 15 perckor leszállt a Berlin melletti Tempelhofi repülőtéren, ahol beláthatatlan embertömeg ünnöző lelkesedéssel fogadta. Eckener dr., a Graf Zeppelin parancsnoka kijelentette, hogy utjuk minden tekintetben sikerült és reméli, hogy nem sokára turistajáratokat indíthatnak az Északi sarkra és feltehetőleg a nagyközönség előtt a sarkvidéki ut felelhetetlen szépségeit és mindent felülmúló benyomását. A tudományos vizsgálódások eredményeit nem sokára közzéteszik.

Kommunisták sorozatos merényletei román vonatok ellen. Az elmúlt héten bombamerényletek egész sorozatát követték el Romániában a vasutak ellen. Nagyszében és Kiskapos között a síneken felrobbant egy bomba, amikor egy személyvonat keresztülhaladt. A lokomotív súlyosan megrongálódott és ketten súlyos sérüléseket szenvedtek. Ploesti és Campina között szintén bomba robbant a síneken, itt azonban a robbanás nem okozott komolyabb kárt. Jassy közelében, Curea vasuti állomáson szintén felrobbant egy bomba, amely a vasuti szerelvényekben nagy kárt okozott. A rendőrség azt hiszi, hogy kommunisták merényleteiről van szó, akik az augusztus elsejére beharangozott általános tüntetésekre akarták ilyképpen felhívni a figyelmet.

Harminckét filléres olesk kenyeret hoztak forgalomba. A július hó 31-iki minisztertanács foglalkozott az olesk kenyér kérdésével és Bud János kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére tudomásul vette, hogy a malmmal és a pékekkel létrejött megállapodás értelmében úgy Budapesten, mint a vidék jelentékenyebb malmaiban egységes, 74 százalékra kiárult bucskenyerítést fog a pékek rendelkezésére állani. Ez a liszt az 5-ös szokványliszt minőségének felel meg, az eddigi barnakenyérnél fehérebb kenyér előállítására alkalmas és 28 pengő 28 filléres áron a szokásos malomkondíciók mellett kerül eladásra. Ennek a kenyérnek ára Budapesten kilogrammonként 32 fillér, a pékműhelyben. Minden pék és kenyérgyár köteles ezt a kenyeret a fogyasztásnak megfelelő mennyiségben elárulásihelyein forgalomba hozni és a kicsinyben vásárlókat is teljes mértékben kiszolgálni.

Aranyérnél és az evvel járó béldugulás, repedés, kelés, gyakori vizelési inger, derékfájás, mellszorulás, szivdobogás és sédülési rohamoknál a természetes „Ferenc József” keserűviz használata kellemes megkönnyebbülést eredményez. A belső bajok orvosai az igen enyhe hatású Ferenc József vizet sokszor mindennapi használatra reggel és este egy-egy fél pohárrnyi mennyiségben rendelik. A Ferenc József keserűviz gyógyserfárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A világ legkisebb csónakja.

A csónakot berlini feltalálója nyakába akasztja és két kézzel hajt egy csavart, mely az alul elhelyezett lapátot mozgatja. Óránként nyolc kilométeres sebességet ér el a csónak.

Fejedelmi pompával ment végbe a román királyleány esküvője. A sinajai Peles-kastélyban július hó 25-én este fényes fogadás volt, amelyen mintegy hatszáz meghívott vendég vett részt, köztük külföldi fejedelmi vendégek, valamennyi politikai párt vezetői, a kormány tagjai, a diplomáciai testület tagjai, a polgári és katonai hatóságok legfőbb vezetői és Heana hercegnő külön meghívott vendégei. A fogadás után tánc volt, amelyet Heana hercegnő és Antal Habsburg főherceg nyitott meg. Az estély a késő esti órákig tartott. Vasárnap délelőtt 10 órakor volt a polgári esküvő, amelyen a királyi család is megjelent. A polgári esketést Hamangiu miniszter végezte. Az egyházi esküvő 11 órakor volt a sinajai királyi kastély nagy fogadóteremében. Az esketést Cizar katolikus érsek végezte. Chica Vladimír apát, a külügyminiszter fivére, nagy beszédet intézett az ifjú párhoz. Heana hercegnő Károly király, Antal főherceget Halberg gróf vezette az oltárhoz. Az első két padban foglalt helyet a királyi család és a Habsburg-család tagjai. A szertartás után az ifjú pár díszhintóba ült és kihajtott a katonai temetőbe, ahol koszorút helyeztet az elesett hősök sírjára. Délután az ifjú pár a törösvári kastélyba indult, ahol néhány napot tölt. Utána Budapesten át Münchenbe utaznak. A polgári esküvő előtt Heana hercegnő nyilatkozatot tett, hogy fenntartja román állampolgárságát. Sinajában az esküvő alkalmával nagy népiünnepélyek voltak. Heana hercegnő sok ajándékot osztott szét több falu szegényei között.

Páncélautókkal védekeznek a newyorki banditák ellen. Newyork rendőrfőfelügyelője a banditák legutóbbi vérengzés-e következtében végsőig menő harcot indított meg a banditák ellen. Az utonállókól veszélyeztetett negyedekben reggel 6 órától este 6 óráig páncélautók és messzechord puskákkal felfegyverzett rendőrorjáratok cirkálnak azzal a parancsal, hogy minden gyanus alakot föl kell tartóztatni, minden lövést lövés-sel kell viszonzni és lehetőleg derékon felül kell célozni. Erre a szigorú rendszabályra az szolgáltatott okot, hogy két ellen-séges banda egymásra tüzelve, az utcán játszadozó gyermekek közül többet megsebesített és egyet megölt. A gyermekgyilkos fejére 25.000 dollár jutalmat tűztek ki.

Pőrüljárt süket betörő. Ráczó Andor ügynök ájszaka álkulcsal behatolt a budapesti berlini úti Csongor-féle műszaki vállalat irodájába és meg akarta furni a páncélszekrényt. Autógőngeszítő apparátussal dolgozott. A készülték hangosan sistergett, Ráczó azonban süket és így nem halotta a zajt. A ház-mester azonban meghallotta a furcsa neszt és rendőrt hívott, aki azután elfogta a betörőt.

Különös szerelmi dráma. Szécsi István huszéves gyárimunkás már évek óta szerelmes Nagy Rózsira 18 éves varróleányba. A férfit pár hónappal ezelőtt megoperálták és az operáció után Szécsi István gyógyíthatatlan betegnek érezte magát. A fiatalok emiatt elkeseredtek és elhatározták, hogy *közösen öngyilkosságot követnek el.* Nagy Rózsira és Szécsi István, aki időközben valahonnan revolvert kerített, kiment a löversenyterei katonai gyakorlótérre. Félült óra után, amikor érzékeny bucsút vettek egymástól, a leány arra kérte a fiút, hogy előbb őt löjje agyon és ha meghalt, löjje önmagát is szíven. Szécsi habozás nélkül teljesítette a leány kérését. Az első golyó, amely a sziv alatt érte a leányt, nem volt halálos. Fölkelt tehát a földről, mire a *férfi megégszer rálőtt.* A második lövés után a leány mintegy másfél órán át feküdt eszméletlenül s akkor magához térve, csodálkozva látta, hogy Szécsi István nyugodtan ül az árok szélén. A leány erre rászólt a fiatalemberre:

— Pista, miért nem végzel magaddal?

Szécsi ugyanis közben *elhatározta, hogy nem lesz öngyilkos.* Azután elment a közeli malomba, ahonnan a mentőkért telefonált, akik a sok vért vesztett leányt életveszélyes állapotban a sebészeti klinikára szállították, ahol nyomban műtétet végeztek rajta. Szécsi Istvánt őrizetbe vették.

Örült garázdálkodása egy szerajevói templomban. Botrányos jelenetek játszódtak le a múlt hét egyik napján délelőtt a szerajevói római katolikus székesegyházban. Egy teljesen meztelen, elmeháborodott fiatalember garázdálkodott a templom főoltára előtt és a rendőrök alig tudták megfékezni. A fiatalember felöltözve jött a templomba, néhány perc múlva azonban hirtelen letépte magáról a ruhát, majd meztelenül odavertte az oltár elé, leverte onnan a gyertyákat és vadul rombolni kezdte az oltárt. A megriasztott hívők rendőrré futottak, de jóideig tartott, amíg a megjelent rendőrök ártalmatlanná tudták tenni a dühöngő ördögöt. A rendőrségen kiderült, hogy az illető egy *tízennyolc éves elmeháborodott szobafestősegéd.*

Agyonlőtte az apját. Parlovics Ernő eperjesi tizenkilencéves kereskedősegéd két revolverlövésével megölte negyvenhét éves édesapját. Az apjának valaha saját üzlete volt, de vagyonát eltékozolta, anélkül, hogy gyermekeivel törődött volna. A gyilkosság éjszakáját is háztól távol lőtötte és csak hajnali három órákor tért haza egy ismeretlen leánnyal. A fiu nem akarta bebocsátani a nőt a házba és apjától heves vitába elegyedett, végül *anyjára elragadta az indulat, hogy revolvert rántott és lelőtte az apját.* A gyilkosság után önként jelentkezett a rendőrségen.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Pénzügyőri állásra pályáztam, a pályázat eredményéről azonban még nem értesítettek. *Hová forduljak, hogy megtudjam, felvettek-e?* 2. Négy elemi iskolát jártam, huszéves vagyok, milyen állásba juthatok? 3. *Kit hívnak spirítisztárnak?* (R. M., Keczel.) — **Felelet:** 1. Irjon a magyar királyi pénzügyőri altiszti iskola parancsnokságához, Budapest, Ujhelyi-ut 14. szám. 2. Valamiféle ipart tanuljon, vagy pedig menjen kereskedelmi pályára. Hivatalt állást az ön végzettségével elnyerni nem lehet. 3. A köznapi életben spirítisztárnak hívják azokat, akik szellemidőzéssel foglalkoznak.

Kérdés: Két tárgyból megbuktam, javítóvizsgára akartam menni, de kérvényemet a főigazgató ur elutasította. *Hová forduljak, hogy a vizsgát engedélyezzék?* (Hű olvasó, D.) — **Felelet:** Adjon be kérvényt a magyar királyi vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz, Budapest, V., Holk-utca 16. szám.

Kérdés: 1. *Hol lehet ingyen rádióműsört kapni? 2. Miért nem közli a „Vasárnap” a rádióműsört? (6969. számú előfizetés. Somogyvácska.)* — **Felelet:** 1. Ingyen rádióműsört sehol sem kaphat, azonban az „Új Barátság” vasárnapi száma mindig közli a következő heti rádióműsört. Ezt vegye meg, egy példány a lappal együtt 12 fillér. 2. Sajnos, rajtuk kívül álló okok miatt nincs módunkban közölni a műsört. A kérdézet lap szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, V., Vilmos császár-ut 78.

Kérdés: 1. *Négy polgári iskolát végeztem s most 17 éves vagyok. Az államvasúthoz mozgáspostai szolgálatra szeretnék*

bejutni, hová forduljak? 2. Milyen állásokra juthatok be az államvasúthoz? (3478. számú előfizető, N.) — **Felelet:** 1. A mozgáspostához való felvétel végett a magyar királyi posta vezérigazgatóságához kell fordulni. (Budapest, I., Krisztina-körút 12. szám.) 2. Lehet vasuti raktármunk, vasuti tiszt, pályafelügyelő, kalauz, ellenőr, kisebb állomáson előjáró, stb. A felvétel végett az egyes államvasúti üzletvezetőségekhez kell fordulni. Üzletvezetőségek vannak: Budapest, Debreceben, Pécsen, Szombathelyen és Miskolcon.

Kérdés: *Fiam jövő esztendőben lesz 21 éves, szeretném felmenteni a leventegyakorlatok alól, mivel öreg és betegs ember vagyok s nagy szükségem van fiam segítségére. Hová forduljak a felmentés végett? (4403. számú előfizető, Komádi.)* — **Felelet:** A törvény értelmében még jövő évi december hó 31-ig köteles fia a leventegyakorlatokra eljárni. Indokolt esetben azonban az Országos Testnevelési Tanács (Budapest, V., Alkotmány-utca 3.) felmentést adhat. Tessék idefordulni.

Kérdés: *Autószerelő akarok lenni, melyik garázsban próbálkozom meg a felvétellel? (Ifj. H. F., Magyarluka.)* — **Felelet:** Forduljon a következő budapesti címekhez: Kínizs-garázs, IX., Kínizs-ut 4., Keleti-garázs, VII., Garay-ut 13., Bajnok-garázs, VI., Bajnok-ut 13., Király-garázs, VI., Király-ut 11., Nagy-garázs, VIII., Rökk Szilárd-ut 9., stb.

F. M. 21 éves asszony. Az övönközpöbe 18 éves életkorig veszik fel a növendékeket. Szükséges előképzettség négy polgári iskola. A bábaközpöbe (Budapest, VIII., Rökk Szilárd-ut 33.) négy polgári iskolát végzett asszonyokat vesznek fel.

Kérdés: *Mi a különbség a kék és a szürke mák között minőség és termésmennyiség tekintetében? (T. L., Bajna.)* — **Felelet:** A kék máknak nagyobb az olajtartalma és azonos viszonyok közt 1—2 métermázsával nagyobb a terméshozama is.

Kérdés: *A szőlőben lévő alma- és körtefák nem teremnek gyümölcsöt. Az almaja leveleit pókháló lepi el és ha van is rajta gyümölcs, az hamarosan lehullik. Mi lehet a fák betegsége és hogyan védekezem a betegséggel? (Cz. G. F., Görseőny.)* — **Felelet:** Ha a gyümölcsfák nem teremnek, annak oka lehet a talaj szegényesége, vagy a szakszerű metszés hiánya. Leírásából nehéz megállapítani, hogy minő kártévő játszik közre a csekély termés megsemmisítésében. Lehet gondolni rügyfuro bogarakra, pókhálós hernyóra, vagy kőzsécségen almamolyra. Legjobb lesz, ha a magyar királyi növénykórtani állomáshoz (Budapest, II., Herman Ottó-ut 17.) beküld néhány pókhálós levelet és beteg gyümölcsöt s akkor a védekezési módot megírják.

Kérdés: 1. *Halastavat szeretnék létesíteni, kaphatok-e erre a célra valamiféle segítséget? 2. Halászati szakkérdésben akarok választ kapni. Hová forduljak? (V. J., Csárvoly.)* — **Felelet:** 1. Halastó berendezése körül állami támogatás ügyében a M. kir. halászati felügyelőséghez (Budapest, Földművelésügyi minisztérium), halászati szakkérdésekben pedig a m. kir. halászlattani állomáshoz (Budapest, Herman Ottó-ut 15.) tessék fordulni.

Kérdés: 1. *Milyen képesítés szükséges ahhoz, hogy valaki rizmester lehessen? 2. Hol tartják a rizmesteri tanfolyamokat? (O. I., Zalaszentmihály.)* — **Felelet:** 1. El kell végezni a vizmesteri tanfolyamot. A tanfolyamot a magyar királyi földművelésügyi minisztérium vizrajzi osztálya (Budapest, V. ker., Kossuth Lajos-tér 11. szám) rendezi. 2. Vagy Budapestben, vagy pedig az egyes folyammérnöki hivatalok székhelyén. Tessék közvetlenül odafordulni.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (M. kir. földművelésügyi minisztérium) közlése szerint a következők

keresnek munkást:

Ómoravicai Heinrich Adár keres egy kertészt konyhakerthez és angol diszkerthez, ki maga dolgozik, tavasszal-ősszel segítséggel, felesége fajbaromfi nevelés-keltetéshez. Fizetés: lakás, négy öl fa és hávi 100 P. Jelentkezés: Budapest, VIII., Üllői-ut 32., III. — **Sütő János** keres most létesítendő boltjár konyhakertjéhez egy feles kertészt, némi főke megkívánatik: Orosháza, Rákóczi-telep, Békés vm. — **Varga Lajos** keres egy kiseszaládú virág- és konyhakertészt 1400 négyzetölös prima beállított, üvegházakkal felszerelt kertjéhez feles haszonrészesedésre, kinek felesége a piaci árusítást vállalná. Szoba-konyhás lakással; Debrecen, Hortobágyi-utca 3.

REJTVÉNYEK

VÁSÁROK JEGYZÉKE

1. Szórejtvény.

földcsúcs MA
(n=h)

(Beküldte ifj. László Ferenc Szalafőrl.)

2. Közmondás rejtvény.

Harag, őv, idő, akarat, dob, dér, toll, dió, dézsak, Sümeg, fegyház, lép, tépés, sellő.

E szavak mindegyikében egy-egy betű vagy szótag van elrejtve, melyek helyesen összeállítva egy közmondást adnak.

(Beküldte Hornyák György Füléről.)

3. Szórejtvény.

SZÁLLTATTA (-u) aki türelmes segítezz

(Beküldte ifj. Nagy István Szendrőről.)

4. Szórejtvény.

Balaton jómódu S Á G
(-g)

(Beküldte Peti János Liszőrl.)

5. Szórejtvény.

vég egy nap

(Beküldte Hegedűs Imre Kistelekről.)

6. Pontrejtvény.

. i . e . i . a . z . r . l . m . v . l . g . n

(Beküldte Ádám Sándor Sajómercéről.)

7. Szórejtvény.

nem innen AZ $\frac{ciá}{dalmü}$ **N**
(a=e)

(Beküldte Zombor Péter Nyirgyuláról.)

8. Szórejtvény.

testrészt C vén
(-g)

(Beküldte Nagy M. János Karcagról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 36-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 30-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Sárgul a falevél.** 2. Pontrejtvény: **Ki sokat fog, keveset markol.** 3. Szórejtvény: **Színészet.** 4. Szórejtvény: **Viperák.** 5. Pontrejtvény: **Boldogulhat az, aki megbecsüli a garast.** 6. Szórejtvény: **Karácsony.** 7. Szórejtvény: **Három testőr.** 8. Szórejtvény: **Hibás a rejtvény.**

Megfejtették: Szabó János, Tóth István, Kis Bertalan, Nagy Erzsébet, Balázs Elek, Dániel László, Vince Honka, Kerekes B. Béla, Szabó Aranka, Bodnár János, Horváth Ignác, Varga Imre, Orosz Antal, Németh István, Pál László, Illés József, Ferenci Béla, Bárany László, Kovács József és Nagy Annus.

Jutalomkönyvet nyertek: Bodnár János, Nagy Annus és Varga Imre.

A 31-ik számban megjelent rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

Augusztus hó 9-én, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Abádszalók. — **Ló- és kirakodóvásár:** Debrecen.

Augusztus hó 10-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Bő (sertésvásár bizonyítatlan), Dömsöd, Érd, Izsák, Kenderes, Kerta (sertésvásár bizonyítatlan), Magyarkeszi (sertésvásár bizonyítatlan), Mándok, Mekényes (sertésvásár bizonyítatlan), Nagyberki (sertésvásár bizonyítatlan), Nagocs (sertésvásár bizonyítatlan), Nova (sertésvásár bizonyítatlan), Örkény, Pápcé, Pécsvár, Putnok, Rakamaz, Sárkeresztúr, Sárosp, Selye, Siklós, Szentdienes, Tolna, Üllő (sertésvásár bizonyítatlan), Veszprém. — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Kalocsa, Solt. — **Marha- és kirakodóvásár:** Nagykapornok, Szentgyörgyvölgy. — **Kirakodóvásár:** Rajka.

Augusztus hó 11-én, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Gönc, Kaposmérő (sertésvásár bizonyítatlan), Kerkasztentmiklós (sertésvásár bizonyítatlan), Mihályi, Regöly (sertésvásár bizonyítatlan). — **Kirakodóvásár:** Kalocsa, Solt.

Augusztus hó 12-én, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Balmazújváros, Székesfehérvár, Nagyköny (sertésvásár bizonyítatlan). — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Csorna.

Augusztus hó 13-án, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Györszentmárton, Keszthely (sertésvásár bizonyítatlan), Kishér (sertésvásár bizonyítatlan), Kiszombor, Lövő, Szabadszentkirály. — **Ló- és marhavásár:** Devecser.

Augusztus hó 14-én, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Bélaapátfalva, Bogácsa, Kisköng. — **Marha- és sertésvásár:** Gyoma.

Augusztus hó 15-én, szombaton.

Ló-, marha- és sertésvásár: Makó, Szegvár. — **Lóvásár:** Gyoma.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak augusztus hó 3-án.)

GABONATÖZSDE

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínű forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Uj buza, tiszavidéki 77 kg-os 9.10—9.60, 78 kg-os 9.25—9.75, 79 kg-os 9.40—9.90, 80 kg-os 9.50—10, felsőtiszai, dunántúli, pestvidéki, bácskai 77 kg-os 8.80—9.10, 78 kg-os 8.95—9.25, 79 kg-os 9.10—9.40, 80 kg-os 9.20—9.50, pestvidéki rozs 8.15—8.25, egyéb rozs 8.15—8.25. Takarmányárpa elsőrendű 15—15.50, másodrendű 14.50—14.75, zab elsőrendű 19—19.25, másodrendű 18.60—18.80, tengeri 14—14.30, korpa 10.75—11 pengő métermázsánként.

Az árak boletta nélkül értendők!

Vetőmagpiac. Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r.-t. heti jelentése. A forgalom e héten is csekély volt és üzletkötés alig jött

EREDETI

The Whitworth és Manchester-Star kerékpárok 3-5 évi jótállással kis részletre. Alkatrészek nagyban árban, külsők 5.40, belsők 1.80, lánc 2.80 stb., **HICO gyermek-kocsik** P 16-tól. **Gramofon és rádió szaküzlet.** Speciális javítóműhely.

Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz körút 3/e.
Kérem árjegyzéket 1000 képpel ingyen.

létre. *Biborhere* iránt a külföld részéről alig volt érdeklődés, ennek következtében ára némileg visszaesett: *Szöcsösbükkönyvből* változatlan árak mellett néhány fétel talált elhelyezést, *Viktória és zöldborsónak* volt ugyan kereslete, de nagyobb forgalom e cikkben sem fejlődött ki. Némikereslete volt még *tarlórépamagoknak*, *fehér mustárnak*, *köleseknek* és *muharagnak*. — *A budapesti ár- és értéktérkép hivatalos jegyzései 100 kilonként, nyersarúért, budapesti paritásban:* káposztarepce 21—21.50, *biborhere* 30.50—31.50, *szöcsösbükkönyv* 26—28, *lennag* I. 25.50—26.50, *lennag* II. 23.50—24, *Viktória-borsó* 19—20, *zöldborsó* 16—18 pengő.

Liszt. *A nyílt piacokon:* Buzadara 48—56, duplanullás finom tészta 44—48, nullás 44—48, kettes főzőliszt 42—44, négyes kenyérliszt 40—42 fillér kilogrammonként.

Cirokszakáll. Takarmányszalma, uradalmi 24—27, kiszagdtól 25—27, bélesszalma 8—9 pengő métermázsánként. — *Ciroknyag:* 10 pengő métermázsánként.

Abrahtakarmányiac. Árpakörpa 13, borsóhéj 13, borsókorpa 13, búzakonkoly 12, konkolydara 13, lenmagpogácsa 21, napraforgópogácsa 18, repcepogácsa 13, rozskonkoly 12, rozskorpa 12.50, rozsoszó 10, rozstakarmányliszt 19, szójababpogácsaliszttal nagyban 24, szójababpogácsaliszttal kicsinyben 26, tökmagpogácsa 21 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Rétiszalma másodrendű, új 7.20—8.80, harmadrendű csomagolásra 6—7, muharészalma 6.80—9.50, lucernaszalma 8—10.50, zabosbükkönyzsalma 6—9, baltacím 7, alomszalma elsőrendű 3.90, másodrendű 3.20—3.50 pengő métermázsánként.

Juhvásár. Kiverő- és anyajuh 0.40 P kg-ként elősúlyban. **Tenyészmarhák és jármosok.** Elsőrendű belföldi jármosokör (tarka) 0.85—0.86, elsőrendű belföldi jármosokör (fehér) 0.85—0.86, másfél-két éves tinók 0.82—0.84, másfél-két éves úszók 0.82—0.84, fiatal, friss fejűs tehén 1.10—1.20 pengő kg-ként, elősúlyban.

Lóvásár. Csikó 25—50, igaz kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 325—450, igaz kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 230—460, alárendelt minőségű lovak 40—225, vágólovak 25—200 pengő darabonként.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobb minőség 80—90, közép 60—78, gyenge 41—58, bika, legjobb 74—79, közép 60—72, gyenge 52—58, tehén 75—80, közép 54—64, gyenge 38—52 fillér. Növendék 52—72, csontoznivaló marha 33 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 96—102, közép 92—95, prima 96—108, keresztzett sertés 108—112 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Borjuvásár. Belföldi szopós, elsőrendű 0.76—0.86, kivételesen 0.94, másodrendű 0.59—0.74 pengő kg-ként elősúlyban.

Gyapjú. A hazai piacgon vonatkozó üzletmenet mellett kb. 40.000 kg középminőségű fésűs- és szövetgyapjút adtak el 0.85—1 pengőig terjedő árakon.

Nyersbőr. Marhabőr, magyar 0.50, tarka (40 kilóig) 0.70, (40 kilón felül) 0.80, borjubőr (rövid lábbal) 6% kilóig 1.15, nehezebb 0.95 pengő kilogrammonként.

Husvásár. *Marhahus a nyílt piacokon:* Rostélyos, vastag hátszín, felső, fehér peccsenye, hosszú, gömbölyű felső 180—320, fartsó, lapocka, puha hátszín 180—280, szegye, dagadó 120—160, gulyásnak való 120—180 fillér kilogrammonként. — *Borjúhus:* Felszelelt comb 280—580, sütnivaló 140—320, pörköltnek való 100—240 fillér kilogrammonként. — *Juh- és bárányhús:* Juhcomb 160—260, gerinc 140—180, lapocka 140—180, pörköltnek való 80—160 fillér kilogrammonként. — *Sertéshús:* Friss karaj 240—340, friss comb, tarja, lapocka 200—230, friss oldalas 140—190, füstölt sertés, helybeli karaj, lapocka, tarja, oldalas 200—340, olvasztani való szalonna 130—150, sózott kenyérszalonna 140—180, füstölt 160—220, hárj 150—164, zsíros tepertő 160—200, helybeli sertészsír 140—160 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 220—300, csirke 100—260, ruca 200—500 fillér darabonként. — *Leölt állatok:* Tyúk 200—240, csirke 280—380, hizott ruca 200—240, lud, hizott 200—240, ludmáj 300—800, ludszír és hárj 220—300 fillér kilogrammonként. — *Tojás:* Friss teatojás 9—10, főzőtojás 7—8 fillér darabonként.

Vad. *A nyílt piacokon:* Özgerinc 450—600, comb 300—460, többi része 50—120, vaddisznógerinc 300—360, comb 260—300, többi része 80—200 fillér kilogrammonként.

Hal. *Élő állatok a nyílt piacokon:* Hareca 400—500, ponty 180—260, kárász 140—200, compó 200—250 fillér kilogrammonként. — *Rák:* Folyami rák 10—100 fillér darabonként.

Toj és tejtermékek: *A nyílt piacokon:* Teljestej 32—30, lefőlézött 16, aludttej 100, tejszín 280—320, tejföl 140—200, centrifugált teavaj, tömbben 400—440, 10 dekás csomagolásban 440—520, főzővaj 320—400, szedett vidéki 300—380, tehéntúrós 50—100, sovány tehéntúrós 40—60, juhtúrós 200—240, kevertúrós 140—200, juhsajt 200—280, sajt, ementáli, hazai 360—500, trappista, hazai 200—320 fillér kilogrammonként.

Száras főzelék és száras tészta. *A nyílt piacokon:* Lencse 28—64, borsó, hántolt, feles 36—80, bab, fehér, aprószemű 30—50, nagyszemű 48—100, színes 32—52, finom árpakása 80—120, durva 60—50, tojásos tarhonya 96—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. *A nyílt piacokon:* Petrezselyem zöldjével, csomója 4—20, zeller zöldjével, ujdonság, darabja 3—6, kalarabé, ujdonság, darabja 1—4, sárgarépa, ujdonság 4—20, karfiol 40—120, vöröshagyma, ujdonság, csomója 2—5, vöröshagyma, makói 18—24, fokhagyma zöldjével, csomója 32—40, cékla 12—24, fejeskáposzta, hazai 10—20, savanyított káposzta 40—50, kelkáposzta 10—20, vöröskáposzta, hazai

30—30, fejessaláta, hazai 4—10, torma, hazai 40—120, burgonya, ujdonság 16—20, tömör csiperpegomba 160—300, szegfűgomba 220—240, éti, vargánya 160—200, tinóru gomba 160—300, szárított gomba 800—1600 fillér kilogrammonként; feketeterék kilogrammonként 16—24, hónaposretek csomója 4—10, ugorka, ujdonság, savanyítani való 12—30 kilogrammonként, ecetben savanyított 120—160, kovászos 40—60, salátának való kilogrammonként 8—20, paprika, ujdonság, apró 1—2, nagy paprika, ujdonság, darabja 1—4, paprika, nagy, kilogrammonként 24—40, apró, kilogrammonként 24—30, savanyított paprika kilogrammja 100—160, főzőtök kilogrammja 6—12, tök, gyaulfi, kilogrammja 16—20, paradicsom, érett 14—30, konzerv, literje 50—70, vajbab 26—40, zöldbab, ujdonság 26—50, kifejtett 60—100, zöldborsó, ujdonság 40—80, kifejtett zöldborsó 80—200, sóska 12—20, paraj, tisztított 24—32 fillér kilogrammonként; zöld tengeri csó darabonként 4—8 fillér.

Gyümölcs. *A nyílt piacokon:* Alma, nyári, édes 30—80, rétesalma 24—60, körte, közönséges 30—100, ringló, nemes 80—120, befőzni való ringló 24—80, hájogmeggy 70—140, fekete, aprószemű meggy 30—60, ropogós cseresznye 50—60, kajszinbarack, befőzni való 80—100, kajszinbarack 120—240, őszibarack 70—160, befőzni való 80—100, esemesegzöld 120—160, málna 90—160, ribizli 70—100, köszméte 50—80, sárgadinnye 12—24, faj görögdinnye 14—30, faj sárgadinnye 26—40, szilváz 120—160, gyümölcsész 80—120, zöldlődi 40—60, keményheju dió 40—60, dióbél 320—520, mogyoró, héjazott 300—320, mandula, héjazott 400—600 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. *A nyílt piacokon:* Édes nemespaprika 340—400, féledés gulyás 320—360, rózsapaprika 240—320, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 120—140, pergetett méz 120—160, háziszappan 120—160, közönséges szappan 80—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. *Termelői árak kg-ként Szegeden:* Édesnemes paprika 1.75—2.20, féledés paprika 1.10—1.30, elsőrendű paprika 0.80—1, másodrendű paprika 0.55—0.70, harmadrendű paprika 0.25—0.30, csöves paprika füzereknél 2.20—3.70 pengő. *Kalocsán:* Édesnemes paprika 1.90—2, rózsapaprika 1.15—1.40, másodrendű paprika 0.35—0.80 pengő kilogrammonként.

Borpiac. A borpiacokon az üzletlenség tovább tart. Az alföldi homoki vidékeken kistermelőknél a készletek általában, de különösen a színes árúban gyérültek meg. Uradalmi tétel azonban sok van még eladatlan. Az árak hektoliterfokonként 1.25—1.40 pengő között változnak vidékenként és minőség szerint. A fogyasztás továbbra is gyenge és ezért az érdeklődés borok iránt esekély. Az export minimális.

Szesz- és szeszitalok. *A szeszüzletben* a forgalom az összes szeszalkatgóriákban gyérőbb keretek között mozog és az egyes szeszfajták változatlan árban jegyeznek. A detailforgalomban finomított szesz és denaturált szesz változatlan áron kelt el. *Gyümölcspálinka.* Töröklyben élénk a kereslet és 2.60—2.75 pengőig kelt el. Szilvaszesz, nyári árú 5.30, kékárú 5.70—6 pengőig jegyezték. Eperpálinka gyér forgalom mellett 3.20 pengőig kelt el. *Borpárlat* 3.30—3.60 pengőig jegyezték állomás és minőség szerint + 2 százalék forgalmi adó.

Papiac. A kereslet nagyon gyenge, de számottevő kínálat sincs, mert a nagy erdélyi fenyőfatermelő vállalatok eladásiukat korlátozták. Az árak az összes cikkben szilárdak és emelkedésre hajlanak. *A túzifa* ára is javult, mert a kínálat tartózkodó. Belföldi egyéves búkhasáb 290—300, cserhasáb 265—280, importbúkk 320—330 pengő vagononként budapesti paritásban, míg aprított vegyes fa 4.20, aprított búkké 4.60 pengő 100 kg-ként hazhoz szállítva. Keményfáneműekben a forgalom minimális.

Idegen pénznemek vétele és eladási ára augusztus hó 3-án. Az első szám azt az összeget jelenti melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szumát azt összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk: *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 27.10 (28); dollár 5.71 (5.76); hollandi forint 2.29 (2.31); német márká 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.12) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbe kerül:* Csechkorona 16.94 (17.10); szerb dinár 10.10 (11); oláh leu 3 (3.5); francia frank 22.60 (23); olasz lira 29.80 (30.20); osztrák schilling 80.05 (80.75) fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Eredeti angol THE CHAMPION és saját

készítési Royal Star kerékpárokat 180 P-től havi 16 P részlete. **Kerékpár-alkatrészeket nagyban árban:** Külső gumi... 5.40 belső... 1.60 lánc és pedál... 2.80

Gyűjtünk előfizetőket

a
VASÁRNAP
számára!

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpárnyakkereskedés
Budapest, VIII. ker., József-kört 41. szám
Arjegyék 1000 képpel ingyen Cimre ügyelni!